

Bruksela, dnia 30 marca 2009 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 20/2009

SESJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO Strasburg, 23-26.03.2009

Podczas sesji Parlamentu Europejskiego, która odbyła się w dniach 23-26 marca 2009 r., w Strasburgu, omawiane były następujące tematy:

1. RADA EUROPEJSKA - Parlament Europejski o wynikach szczytu Rady Europejskiej (19-20 marca 2009 r.)

Jak zawsze po spotkaniu szefów państw i rządów, posłowie zapoznali się decyzjami podjętymi na wiosennym szczycie Rady Europejskiej. Debata w PE rozpoczęła się dosłownie w kilkanaście godzin po przegranym przez czeski rząd wotum nieufności, ale ta sprawa, choć obecna w wypowiedziach, nie zdominowała dyskusji.

Kwestię uchwalenia przez czeski Parlament wotum nieufności dla rządu poruszył przewodniczący PE **Hans-Gert Pöttering**, który wyraził nadzieję, że „te wydarzenia nie wpłyną na prace prezydencji czeskiej i że zostaną one uwieńczone sukcesem”. Przewodniczący Parlamentu zachęcał rząd czeski do kontynuowania procesu ratyfikacji Traktatu z Lizbony tak, aby mógł on wejść w życie na początku 2010 roku.

Rozpoczynając prezentację wyników szczytu Rady Europejskiej premier Republiki Czeskiej, **Mirek Topolánek**, również nawiązał do wewnętrznej sytuacji w jego kraju, wskazując, jako winnych kryzysu czeskich socjalistów, którzy „zachowują się w sposób destrukcyjny od początku przewodnictwa”.

- **Walka z kryzysem, klimat i Partnerstwo Wschodnie**

Przechodząc do pierwszego tematu omawianego na szczycie Rady - walki z kryzysem gospodarczym - Topolánek bronił się przed zarzutami, że działania prezydencji w tej sprawie są niewystarczające. Przypomniął, że plan odbudowy gospodarczej jest wart 400 miliardów euro, co stanowi 3,3% PKB Unii Europejskiej. Dodatkowym atutem UE jest to, że ochrona pracowników jest na znacznie wyższym poziomie niż w Stanach Zjednoczonych, które będą potrzebować dodatkowej gotówki na osłony socjalne.

Topolank podkreślił, że na szczycie odrzucono podejście protekcyjnistyczne do rozwiązania kryzysu. Najważniejszą kwestią pozostaje odbudowa zaufania do systemu bankowego.

W ramach przygotowań do konferencji klimatycznej w grudniu, w Kopenhadze, premier Topolank poinformował, że prowadzone są intensywne rozmowy z partnerami światowymi, którzy odpowiadają za emisję największych ilości zanieczyszczeń - Chinami, Indiami i Stanami Zjednoczonymi.

Do uzgodnienia pozostaje jeszcze kwestia, w jaki sposób państwa członkowskie UE rozdysponują pomoc dla krajów rozwijających się na ograniczanie emisji CO₂. „Są kraje, które obawiają się tego tematu” - powiedział czeski premier.

Na szczycie postanowiono także o przeznaczeniu 600 milionów euro na zainicjowane przez Polskę Partnerstwo Wschodnie zakładające ściślejszą współpracę ze wschodnimi sąsiadami, UE, takimi jak Azerbejdżan, Gruzja, Białoruś.

• **Debata w Parlamencie Europejskim**

Joseph Daul (EPP-ED, Francja) powiedział, że krajowe działania podjęte w odpowiedzi na kryzys nie będą wystarczające, dlatego istnieje potrzeba działania na poziomie wspólnotowym. W dziedzinie ochrony środowiska UE powinna utrzymać posiadaną przewagę i przekonać partnerów światowych, aby przyjęli podobnie ambitne cele w zakresie walki ze zmianami klimatycznymi.

Martin Schulz (PSE, Niemcy) zarzucił premierowi Topolankowi, że prowadzi w Parlamencie Europejskim politykę na użytek wewnętrzny. Zarzucił czeskiemu premierowi, że doprowadził UE do ślepego zaułka i że reprezentuje już wyłącznie siebie, a nie Radę UE. Schulz domagał się ponownego zwołania szczytu poświęconego kwestiom społecznym i apelował, aby rząd w Pradze zadbał o „jasność tego, co po wyborach zdarzy się w kwestiach instytucjonalnych”.

Graham Watson (ALDE, Wielka Brytania) uznał, że wiosenny szczyt Rady doprowadził do dobrych rezultatów. Szczególnie gratulował przyjęcia 5 mld euro na infrastrukturę w energetykę, telekomunikację i transport, które przyczynią się do utworzenia miejsc pracy, przygotowują Europę na wyzwania przyszłości i zmniejszą napięcie w relacjach z Rosją. Wyraził zadowolenie z utrzymania finansowania gazociągu Nabucco, ale podkreślił, że nie należy postrzegać zasilenia Europy gazem jako alternatywy dla rozwoju energii ze źródeł odnawialnych.

Adam Bielan (UEN, Polska) po początkowych pochwałach dla prezydencji, nie szczędził słów krytyki za zbyt mało ambitne decyzje podjęte na szczycie. Finansowanie Partnerstwa Wschodniego jest niewystarczające, tylko połowa budżetu to środki nowe, a 20 mln euro na każdy kraj objęty tą inicjatywą może odstraszyć zamiast zachęcić wschodnich sąsiadów. 200 mln euro na Nabucco przy wartości projektu szacowanej na 8 mld euro wzbudzi uśmiech na twarzach jego przeciwników. Konieczność wydatkowania środków przyznanych na inwestycje m.in. w energetykę do końca 2010 roku sprawia, że są to „wirtualne środki” - stwierdził poseł Bielan wnioskując o wydłużenie okresu ich wykorzystania. Zwrócił także uwagę, że zasada

solidarności ustępuje narodowym egoizmom, o czym świadczy decyzja o przeniesieniu produkcji samochodów Renault ze Słowenii do Francji.

Claude Turmes (Zieloni/ALE, Luksemburg) przekonywał, że z kryzysem należy walczyć za pomocą środków podobnych do tych, jakie Roosevelt zastosował w okresie wielkiego kryzysu lat 30. Przede wszystkim należy walczyć z oligopolami za pomocą sprawnej regulacji. Trzeba dążyć do wzmocnienia tkanki społecznej, zaprosić do rozmów organizacje pozarządowe i promować inwestycje gospodarcze, które w przypadku UE powinny skupiać się na ekologii.

Vladimír Remek (GUE/NGL, Czechy) powiedział, że trudno będzie odbudować zaufanie, jeśli będą robić to ci sami ludzie, którzy przyczynili się do powstania kryzysu. Najważniejszą kwestią jest zmniejszenie społecznych skutków kryzysu i tworzenie miejsc pracy. Nie można pomagać tylko wielkim firmom i ich zarządom.

- **Polskie głosy w debacie**

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN, Polska) ocenił decyzje dotyczące Partnerstwa Wschodniego i alternatywnych tras przesyłu gazu jako krok w słusznym kierunku. Nie można odejść od zasady solidarności, a w czasach kryzysu UE powinna być szczególnie wrażliwa na problemy nowoprzyjętych członków. Środki finansowe przeznaczone na walkę ze zmianami klimatycznymi powinny zostać przekierowane na solidarną walkę ze skutkami kryzysu.

Zbigniew Zaleski (EPP-ED, Polska) powiedział, że wymiar wschodni UE to zasadne działanie dla dobra Unii, krajów partnerskich i przyszłych relacji z Rosją. Jeśli się powiedzie UE okaże się poważnym graczem na arenie międzynarodowej. W strategii walki z kryzysem należy uwzględnić potencjał MŚP, które mają wpływ na całą gospodarkę. Trzeba szanować i utrzymać motywację i wolę działania wciąż obecną u przedsiębiorców i obywateli.

Dariusz Rosati (PSE, Polska) podzielił się wrażeniem, że UE jest już zbyt zintegrowana, aby działać w pojedynkę, ale wciąż za mało, aby działać wspólnie. Największy problem, jaki jawi się wskutek kryzysu to bezrobocie. Profesor Rosati wyraził zdziwienie, że dla prezydenta Francji kwestie dotyczące zatrudnienia nie są tematem priorytetowym. Kluczem do ich rozwiązania jest europejska solidarność i przywrócenie zaufania do rynku.

- **Ustalenia szczytu**

Na szczycie podjęto decyzje o przeznaczaniu 50 mld euro na pomoc krajom UE poza strefą euro. 70 mld euro dostanie MFW na wspomaganie gospodarek państw w kryzysie, a 5 mld euro sfinansuje projekty infrastrukturalne, w tym w energetykę, które mają pobudzić unijną gospodarkę. Z tej kwoty dla Polski ma przypaść ponad 330 mln euro na budowę terminala LPG w Świnoujściu i instalację przechwytywania dwutlenku węgla w Elektrowni Bełchatów oraz na budowę połączenia gazowego między Polską a Słowacją. 200 mln euro sfinansuje gazociąg Nabucco, który pozostaje na liście priorytetów i który stanowi alternatywną drogę dostaw gazu do Europy dla gazu dostarczanego przez rosyjski Gazprom.

2. INSTYTUCJE - Gordon Brown w PE: UE będzie liderem zmian

Przed zaplanowanym na 2 kwietnia szczytem G20 w Parlamencie Europejskim odbyła się debata z udziałem posłów i **Gordona Browna**, premiera Zjednoczonego Królestwa, członka Rady Europejskiej. Witając brytyjskiego premiera, przewodniczący Parlamentu **Hans-Gert Pöttering** powiedział, że szczyt G20, którego będzie on gospodarzem, stanowi szansę, aby przywódcy krajów rozwiniętych i rozwijających się gospodarek, wspólnie pracowali nad planem ustabilizowania sytuacji gospodarczej na świecie i wypracowaniem trwałej strategii odbudowy gospodarczej.

„Jako przewodniczący szczytu G20 Gordon Brown podjął się przewodnictwa w okresie, który okazuje się być jednym z najtrudniejszych we współczesnej historii” - stwierdził Hans-Gert Pöttering. „Zawsze wierzyłem, że dla Unii Europejskiej kluczowe znaczenie ma wiodący udział Wielkiej Brytanii. Z ogromnym zadowoleniem przyjmujemy Pańską gotowość do podjęcia się tej roli” - dodał przewodniczący Parlamentu Europejskiego.

- **Nasz dom - Europa**

Brytyjski premier rozpoczął swoje wystąpienie od wielu ciepłych słów pod adresem Parlamentu Europejskiego i koncepcji zjednoczonej Europy. „Nie ma Europy nowej i starej, nie ma Europy wschodniej i zachodniej, jest jedna Europa, która jest naszym domem. Jestem dumny z tego, że jestem Brytyjczykiem, ale i Europejczykiem. Wielka Brytania jest w centrum Europy, nie na jej marginesie i cieszę się, że parlament brytyjski ratyfikował Traktat Lizboński dużą większością” - powiedział Gordon Brown.

Wymieniając sukcesy europejskiej integracji, brytyjski premier podkreślił, że UE zbudowała największy na świecie wspólny rynek, opracowała wysokie standardy ochrony środowiska, dążąc do tego, by stać się gospodarką niskoemisyjną. UE realizuje także największy na świecie program pomocy krajom rozwijającym się, przyjęła wysokie standardy ochrony konsumentów i posiada najbardziej kompleksowy system ochrony socjalnej na świecie.

Wszystkie te sukcesy nie byłyby możliwe bez współpracy między ludźmi, którą uosabia Parlament Europejski, stwierdził Gordon Brown.

- **Rynek potrzebuje wartości**

Brytyjski premier podkreślił, że UE nie sprzeciwia się globalizacji, nie odwraca się od idei wolnego handlu. System globalny rozwijał się i został zniekształcony przez brak wartości, takich jak sprawiedliwość, odpowiedzialność, szlachetność. Wolny handel powinien być zrównoważony, a dobre społeczeństwo i dobra gospodarka muszą się opierać o te właśnie wartości, które nie pochodzą z samego rynku, ale „z serca ludzi”. Dlatego konsensus waszyngtoński trzeba zastąpić konsensusem opartym o te wartości, potrzebne jest ustanowienie międzynarodowych standardów w zakresie przejrzystości rynków finansowych i wynagrodzeń. Temu będzie służył szczyt G20.

- **Początek końca rajów podatkowych?**

Protekcjonizm jest polityką przegranej, polityką strachu. UE powinna kroczyć drogą współpracy i przeprowadzić śmiałym planom zmian w bankowości. „Rynek ma służyć nam, a nie my rynkowi” - stwierdził Brown i uzasadniał, że trzeba stworzyć, w interesie ochrony oszczędności, system standardów regulacyjnych, które będą monitorowane nie w jednym państwie, ale na wszystkich kontynentach. System ten powinien dotyczyć jednakowo wszystkich banków, bez wyjątków i bez kryjówek dla uchylających się od płacenia podatków.

Rola Międzynarodowego Funduszu walutowego musi zostać przemyślana. MFW powinno być instytucją, która nie tylko reaguje na kryzysy, ale im zapobiega, dlatego musi dysponować odpowiednimi środkami na walkę z kryzysem i na kredyty.

- **Nie zostawimy nikogo w potrzebie**

Gordon Brown podkreślił, że kraje Europy Środkowowschodniej, które znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji z powodu odpływu kapitału mogą liczyć na pomoc. „Nie zostawimy Was samych w potrzebie” – powiedział premier Brown.

- **Wystąpienia w imieniu grup politycznych**

Joseph DAUL (EPP-ED, Francja) podkreślił, że obrona banków przed upadkiem jest konieczna, gdyż Ci, którzy im zaufali nie mogą stracić swoich oszczędności. Pamiętać należy jednak o solidarności z tymi, którzy utracili pracę. Im można pomóc tylko poprzez stymulowanie wzrostu gospodarczego i tworzenie miejsc pracy. Należy wyzbyć się pokusy protekcjonizmu, który jedynie pogorszy sytuację.

Martin Schulz (PSE, Niemcy) powiedział, że istnieje ogromna różnica między protekcjonizmem, a ochroną potrzeb społecznych. „Prezydent Francji wie wiele o protekcjonizmie, ale niewiele wie o ochronie społecznej” - powiedział Schulz. Dodał, że trzeba stworzyć system, który nie pozwoli na niszczycielskie rozprzestrzenianie się chciwości. Upadł system nieposkromionego kapitalizmu, potrzebne są wzmocnione regulacje rynku.

Graham Watson (ALDE, Wielka Brytania) podkreślił, że era łatwych pieniędzy się skończyła. Potrzebny jest nowy, zrównoważony ład gospodarczy wpisany w globalny kontrakt społeczny. Konieczny jest jednak konsensus, którego Wielka Brytania musi być częścią. Watson pytał Browna o perspektywy przystąpienia Wielkiej Brytanii do strefy euro.

Brian Crowley (UEN, Irlandia) podkreślił, że kryzys nie powinien przekreślać dotychczasowych sukcesów. „W ciągu 25 lat doświadczyliśmy ogromnego rozwoju gospodarczego, nie wolno wylewać dziecka z kąpielą”. Dodał, że kryzys tworzy szansę, podobną do tej, jaką stworzył plan Marshall, bez którego nie byłoby tak rozwiniętej gospodarki światowej.

Monica Frassoni (Zieloni/ALE, Włochy) zauważyła, że w większości spraw, które Gordon Brown przedstawiał, jako sukces UE, Wielka Brytania była „po złej stronie”. „To Pan między innymi odpowiada za to, że Unia nie wdrożyła instrumentów kontroli finansowej, które teraz byłyby pomocne” - wytknęła brytyjskiemu premierowi włoska

deputowana. Należy przywrócić bankom ich pierwotną rolę, zapewniania instrumentów wsparcia dla gospodarki, a nie oddawania się rynkowym spekulacjom.

Francis Wurtz (GUE/NGL, Francja) wezwał do „kopernikańskiej rewolucji”, jaką dla finansistów byłoby dostrzeżenie w pierwszym rządzie potrzeb zwykłego człowieka.

Nigel Farage (IND/DEM, Wielka Brytania) zarzucił Brownowi, że łamie dotychczasowe zasady odmawiając Brytyjczykom prawa do referendum w sprawie Traktatu z Lizbony, czym „zdewaluował zaufanie”, jakie w nim pokładano. Zdaniem brytyjskiego posła, obywatele Wielkiej Brytanii chcą być częścią UE, będącej strefą wolnego handlu, ale nie akceptują Unii politycznej.

Daniel Hannan (NI, Wielka Brytania) zarzucił Brownowi, że w Parlamencie Europejskim mówi co innego niż w kraju. „Wydawać by się mogło, że jest Pan autorem koncepcji, których nie realizuje Pan w domu” - stwierdził Hannan zarzucając Brownowi, że roztrwonił majątek Wielkiej Brytanii i zmarnował najlepsze lata wpędzając kraj w zadłużenie.

3. INSTYTUCJE - Rocznicą deportacji obywateli republik bałtyckich na Syberię

Otwierając sesję plenarną Parlamentu Europejskiego, przewodniczący **Hans-Gert Pöttering** przypomniał o 60. rocznicy masowych deportacji obywateli państw bałtyckich - Litwy, Łotwy i Estonii - na Syberię. 25 marca 1949 roku rozpoczęła się druga fala deportacji, podczas której dziesiątki tysięcy obywateli tych państw zostało siłą wywiezionych do sowieckich łagrów nierzadko tracąc życie z powodu nieludzkich warunków podczas deportacji.

„Niemał każda rodzina na Litwie, Łotwie i w Estonii, ale i w innych byłych republikach radzieckich, doświadczyła boleśnie twardych rządów totalitarnego, komunistycznego reżimu. Niemał w każdej rodzinie znaleźć można osoby, które zginęły na Syberii, były prześladowane przez KGB lub więzione i szykanowane przez reżim” - powiedział przewodniczący Parlamentu Europejskiego Hans-Gert Pöttering. „To nie jest odległa i mroczna przeszłość, dla wielu ludzi to są wciąż żywe wspomnienia” - dodał.

„Powinniśmy obiektywnie ocenić przeszłość i zadbać o pojednanie i prawdę. Jesteśmy to winni ofiarom i ich bliskim” - zakończył przewodniczący Hans-Gert Pöttering.

Na Syberię wywieziono prawie 100 tysięcy obywateli republik bałtyckich.

4. INSTYTUCJE - Czeskie przewodnictwo UE i Komisja Europejska poparły propozycję Parlamentu Europejskiego ogłoszenia 23 sierpnia Europejskim Dniem Pamięci Ofiar Stalinizmu i Nazizmu

Posłowie wysłuchali oświadczeń Rady i Komisji w sprawie propozycji Parlamentu Europejskiego ogłoszenia dnia 23 sierpnia Europejskim Dniem Pamięci Ofiar Stalinizmu i Nazizmu oraz propozycji utworzenia Instytutu Pamięci i Sumienia Europy. Z zapytaniem o decyzje Rady i Komisji w tych sprawach zwróciła się kilka tygodni wcześniej polska deputowana **Hanna Foltyn-Kubicka** w imieniu grupy politycznej Unii na rzecz Europy Narodów (UEN). Eurodeputowana Hanna Foltyn - Kubicka zadała następujące pytania:

⇒ Jakie działanie proponuje podjąć Komisja w odpowiedzi na oświadczenie pisemne 0044/2008 - P6_TA(2008)0439 przyjęte przez Parlament w dniu 9 września 2008 r. w sprawie ogłoszenia dnia 23 sierpnia Europejskim Dniem Pamięci Ofiar Stalinizmu i Nazizmu? Jaka jest odpowiedź Komisji na przyjętą na Konferencji Praskiej w dniu 3 czerwca 2008 r. Deklarację Praską „Sumienie Europy a komunizm”?

⇒ Czy Komisja popiera zawartą w Deklaracji Praskiej propozycję ustanowienia Instytutu Pamięci i Sumienia Europy, jako europejskiego instytutu badań nad totalitaryzmem i jako paneuropejskiego muzeum/pomnika wszystkich ofiar reżimów totalitarnych, ukazującego porównanie zbrodni przeciw ludzkości popełnionych przez stalinizm i nazizm?

⇒ Poza tym, czy Komisja popiera podjętą przez grupę UEN inicjatywę ogłoszenia dnia 25 maja Międzynarodowym Dniem Bohaterów w Walce z Totalitaryzmem? Odpowiednie pismo zostało przesłane przez grupę do przewodniczącego Manuel Barroso.

25 maja to rocznica wykonania wyroku śmierci na rotmistrzu Witoldzie Pileckim – jedynej osobie, która z własnej woli poszła do obozu koncentracyjnego podczas II wojny światowej, aby zorganizować tam ruch oporu oraz zebrać informacje o masowych mordach. Rotmistrz Pilecki, po ucieczce z Oświęcimia, walczył najpierw z nazistami, a następnie z reżimem komunistycznym. W opinii eurodeputowanej Foltyn-Kubickiej, ustanowienie Międzynarodowego Dnia Bohaterów w Walce z Totalitaryzmem byłoby wspaniałym sposobem zachowania w pamięci przeszłych wydarzeń oraz uczczenia pamięci osób takich, jak Czech Karel Stransky lub Niemiec Otto Küssel oraz wielu innych, którzy podobnie do Witolda Pileckiego powinni na zawsze pozostać w świadomości Europejczyków, jako bohaterowie epoki totalitaryzmu, ze względu na ich poświęcenie i wierność ideałom, humanizm, honor i odwagę.

- **Poparcie przewodnictwa czeskiego i Komisji dla ustanowienia Europejskiego Dnia Pamięci Ofiar Stalinizmu i Nazizmu.**

W związku ze złożonym zapytaniem, w PE podczas sesji plenarnej odbyła się debata na ten temat, podczas której zarówno czeskie przewodnictwo UE, jak i Komisja Europejska, poparły propozycję Parlamentu Europejskiego ogłoszenia 23 sierpnia Europejskim Dniem Pamięci Ofiar Stalinizmu i Nazizmu.

„Powinno nam zależeć na zachowaniu pamięci o ofiarach i kształtowaniu świadomości o tych faktach w nowym pokoleniu. Młode pokolenie na Zachodzie UE musi być bardziej świadome tragicznej przeszłości Wschodniej Europy. Musimy

odpowiedzieć na istniejący brak wrażliwości i znieczulicę na te kwestie, jeśli chcemy przezwyciężyć ten podział w Europie” - powiedział podczas debaty w Parlamencie Europejskim w Strasburgu unijny komisarz ds. edukacji **Jan Figel**. Dodał, że KE opracowuje sprawozdanie na ten temat, które przekaże do Rady w 2010 r. Obecnie rozpoczęła analizę instrumentów i metod prawnych, które wykorzystują państwa członkowskie, by zachować pamięć o zbrodniach reżimów totalitarnych. Analiza ta zostanie zakończona w 2009 r. W kwestii ustanowienia Instytutu Pamięci i Sumienia Europy, komisarz powiedział, że należy przyrzeć się temu, w jaki sposób np. program *Europa na rzecz obywateli* może się przyczynić do zwiększenia świadomości obywateli w tym względzie.

O poparciu ze strony czeskiego przewodnictwa zapewnił z kolei wicepremier ds. europejskich **Alexandr Vondra**. Wicepremier Vondra poparł też pomysł utworzenia Instytutu Pamięci i Sumienia Europy, jako europejskiej placówki zajmującej się badaniami nad totalitaryzmem i jako europejskiego muzeum-pomnika wszystkich ofiar reżimów totalitarnych, ukazującego zbrodnie przeciw ludzkości popełnione przez stalinizm i nazizm.

- **Dodatkowa inicjatywa**

Poza wcześniej wspomnianymi inicjatywami, podczas debaty eurodeputowana **Hanna Foltyn-Kubicka** przedstawiła jeszcze jedną inicjatywę, a mianowicie w sprawie ogłoszenia 25 maja Międzynarodowym Dniem Bohaterów w Walce z Totalitaryzmem. Zauważyła, że w dyskusji na temat zbrodni reżimów totalitarnych bardzo dużo miejsca poświęca się ich ofiarom, a zaskakująco mało mówi się o tych, którzy poświęcili swoje życie walcząc z nazizmem i komunizmem. Przypomniała o człowieku, który w jej opinii „powinien stać się symbolem niezłomnej postawy oraz oporu wobec totalitaryzmów – Rotmistrzowi Witoldzie Pileckim. Dobrowolnie poszedł on do obozu zagłady w Auschwitz, aby organizować ruch oporu oraz zbierać informacje o masowych mordach. Zdołał stamtąd uciec, by kilka lat później zginąć od strzału w tył głowy z rozkazu sowieckich oprawców”. 25 maja to dzień wykonania w 1948 wyroku śmierci na rotmistrzu Witoldzie Pileckim Dlatego wezwała, by datę jego egzekucji, uczynić Międzynarodowym Dniem Bohaterów Walki z Totalitaryzmem. „Wczoraj w PE obchodziliśmy dzień kręcenia lodów ręcznie, nie rozumiem, dlaczego nie możemy więc obchodzić Dnia Bohaterów w Walce z Totalitaryzmem” - pytała eurodeputowana Foltyn-Kubicka.

- **Wystąpienie wicepremiera Vondry**

Wicepremier **Vondra** podkreślił, że dwadzieścia lat temu, Europa Środkowa i Wschodnia wyswobodziły się z komunizmu. Było to decydujące dla całej Europy. „Odkryliśmy wolność słowa i działania”, powiedział. 20. rocznica tych zmian demokratycznych w Europie powinna być obchodzona jako data ważna w historii Europy. Wicepremier Vondra powiedział, że są powody, aby ogłosić Europejski Dzień Pamięci Ofiar Stalinizmu i Nazizmu: „jesteśmy to winni tym, którzy ucierpieli z powodu przestępstw totalitarnych”. UE opowiada się za wszystkim, co jest przeciwne reżimom totalitarnych. UE jest dla obywateli Europy Środkowej i Wschodniej gwarancją, że reżim totalitarny nigdy nie wróci. W Europie istnieje potrzeba poszanowania godności ludzkiej i swobód obywatelskich. Jesteśmy to winni naszym dzieciom. Należy zrozumieć niebezpieczeństwa, na jakie naraził nas system

totalitarny. Podkreślił, że w swojej wypowiedzi koncentrował się głównie na komunizmie w jego kraju, ale w Parlamencie jest niewiele krajów, które w przeszłości nie zostały dotknięte totalitaryzmem. Dodał, że wszystkie systemy ograniczające demokrację nie mają prawa istnienia a czeska prezydencja popiera wszelkie inicjatywy PE w tym zakresie.

- **Wystąpienia polskich eurodeputowanych**

Józef Pinior (PSE) rozpoczął swoje wystąpienie od cytatu wiersza, za którego Osip Mandelstam został skazany na zesłanie i zginął w drodze do właściwego punktu pod Władystokiem. Podkreślił, że Osip Mandelstam symbolizuje miliony ofiar XX-wiecznych totalitaryzmów na kontynencie europejskim. Dlatego dzisiejsza Europa powinna pamiętać o ofiarach XX-wiecznych totalitaryzmów na całym świecie. „Tamte ofiary są dzisiaj fundamentem naszej pamięci, trwałą duchową podstawą europejskiej demokracji. Jednocześnie widzimy całą historię XX wieku. Pamiętamy o ofiarach systemów autorytarnych, o ofiarach w państwach europejskich, w reżimach nacjonalistycznych i militarystycznych, w Hiszpanii, w Portugalii i w Grecji” powiedział eurodeputowany Pinior. Podkreślił, że jego grupa przeciwstawia się manipulowaniu pamięcią o ofiarach, uwłaczaniu tej pamięci w ten sposób, że staje się ona dzisiaj drogą do walki ideologicznej i partyjnej. W jego opinii „ofiary XX-wiecznych totalitaryzmów mają być podstawą dzisiejszej europejskiej demokracji”.

Wojciech Roszkowski (UEN) rozpoczął swoją wypowiedź od stwierdzenia, że mówi się czasem, że totalitaryzm nazistowski wywodzi się z prawicy, a komunistyczny z lewicy, ale to nie jest precyzyjne. „Nienawiść rasowa lub nienawiść klasowa są tylko dwiema odmianami tego samego – nienawiści, która rujnuje sumienia ludzi i stosunki społeczne. Słyszeliśmy tu taką jedną wypowiedź przed chwilą, wypowiedź pana Pafilisa”. Podkreślił, że nienawiść rodzi zniewolenie, a zniewolenie stanowi zaprzeczenie republiki, demokracji i państwa prawa. Lewica i prawica występują w systemie demokratycznym. Totalitaryzm nazistowski i komunistyczny niszczył demokrację, toteż „ani nazizm nie był na prawicy, ani komunizm na lewicy. Nazizm i komunizm były naokoło”. Ktokolwiek dziś relatywizuje zbrodniczy charakter totalitaryzmu, czy to nazistowskiego, czy komunistycznego, staje w opozycji do tradycji państwa prawa i demokracji. Jest przy tym charakterystyczne, że o ile europejska prawica nie relatywizuje dzisiaj zbrodni nazistowskich, europejska lewica relatywizuje zbrodnie komunistyczne, co widać wyraźnie ze stosunków socjalistów i komunistów do projektu rezolucji w tej sprawie. Na koniec powiedział dobitnie: „My w tej izbie nie głosujemy nad prawdą o historii, my głosujemy nad prawdą o nas samych, o naszych ocenach moralnych”.

W swojej wypowiedzi, poseł Roszkowski odnosił się do następującej wypowiedzi. **Pafilis Athanasios** (GUE/NGL, Grecja) powiedział, że niektórzy starają się zmieniać historię przez kłamstwo umieszczając na tym samym poziomie faszyzm i komunizm. W jego opinii faszyzm to najbardziej barbarzyński wyraz kapitalizmu i nie można zrównać go z komunizmem. „To jest obelga dla pamięci tych ludzi radzieckich, którzy zwalczali komunizm. Trzeba brać pod uwagę przeszłość i uwzględniać opór ludności. Uderzamy w komunizm i szantażujemy strony trwające przy swoich zasadach. Komuniści bronią swojej ideologii. My nie poddamy się imperializmowi. Postęp społeczny będzie trwał”, zakończył poseł Athanasios.

Ewa Tomaszewska (UEN) powiedziała, że kiedy słyszy, że „komuniści nie spuszcza głowy, mimo dziesiątek milionów ofiar budowniczych kanału Biełamor, milionów zesłańców syberyjskich z wielu narodów (także Rosjan, samych Polaków trzeba liczyć w milionach), skazywania całych narodów na śmierć, choćby Tatarów Krymskich”, jest zdumiona i oburzona. Dodała, że rotmistrz Pilecki, który poszedł do Auschwitz na ochotnika, uwięziony potem przez komunistów powiedział żonie „Auschwitz to była igraszka”. Stwierdziła, że jej kraj dotknięty został przez oba rodzaje totalitaryzmu i do dziś leczy rany i że żaden podobny system nie ma prawa istnieć.

Bogusław Sonik (EPP-ED) podkreślił, że Wspólnota Europejska musi dołożyć starań, aby zachować pamięć o bohaterach i nie pozwolić na trywializację zbrodni totalitarnych. Losy tych, którzy stawiali opór, których, jak rotmistrza Pileckiego, zamordowano, powinny być nam szczególnie bliskie, również dlatego, że to właśnie wśród antynazistów i antykomunistów zrodziła się idea integracji europejskiej, która zapobiegałaby przyszłym konfliktom i rozwojowi reżimów totalitarnych po zakończeniu wojny. Organizacja Międzynarodowego Dnia Bohaterów Walki z Totalitaryzmem stałaby się krokiem w stronę wspólnego rozumienia europejskiej historii XX wieku, zwalczania wzajemnych uprzedzeń i ignorancji w stosunku do faktów historycznych. Zachowanie w pamięci Europejczyków zbrodni reżimów totalitarnych – nazistowskiego i komunistycznego – daje nadzieję, że Europa już nigdy nie będzie sceną równie tragicznych wydarzeń.

Zbigniew Zaleski (EPP-ED) podkreślił, że ustanowienie dnia historii o ofiarach totalitaryzmu jest bardzo słuszne. W jego opinii: „Podczas gdy nazistowski horror jest jakoś poznany – nawet niektórzy Niemcy starali się go przetrwać – to paradoksalnie o stalinizmie mało się wie, a paradoks polega na tym, że nawet Sybiracy z jego własnego kraju uważali, że Stalin jest dobrym człowiekiem, a coś innego jest złego w Rosji”. Poseł Zaleski na koniec stwierdził, że w jego opinii powinniśmy otwarcie mówić o tych obydwu totalitaryzmach”.

5. INSTYTUCJE - Kodyfikacja aktów prawnych

Parlament Europejski przyjął sprawozdania posłanki **Lidii Geringer de Oedenberg** (PES, Polska) w sprawie ujednoczonych wersji rozporządzenia o wspólnotowym systemie zwolnień celnych oraz dyrektywy ws. części i cech kołowych ciągników rolniczych lub leśnych.

Wniosek legislacyjny ograniczał się do prostego ujednoczenia istniejących tekstów, bez zmiany ich przedmiotu, dlatego Parlament zatwierdził wniosek Komisji w wersji uwzględniającej zalecenia grupy konsultacyjnej służb prawnych Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji.

6. SPRAWY ZAGRANICZNE - Stan stosunków transatlantyckich po wyborach prezydenckich w USA

Posłowie przyjęli sprawozdanie własne Parlamentu, autorstwa **Francisco José Millan Mon** (EPP-ED, Hiszpania) poświęcone relacjom UE - USA, w którym gratulują

Barackowi Obamie zwycięstwa w wyborach na prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki. Odnoszą się również do wielu zagadnień z zakresu współpracy, które kształtować będą w najbliższej przyszłości stosunki między Brukselą, a Waszyngtonem.

Posłowie przypominają zobowiązanie prezydenta Baracka Obamy do partnerstwa transatlantyckiego, jakie złożył w trakcie swojego wystąpienia w Berlinie w lipcu 2008 r., w którym powiedział, że „Ameryka nie ma lepszego partnera niż Europa”. Parlament uważa, że trzeba zastąpić obecnie obowiązującą Nową Agendę Transatlantycką z 1995 r. nowym Porozumieniem o Partnerstwie Transatlantyckim, stanowiącym stabilniejszą podstawę wzajemnych stosunków. Negocjacje dotyczące nowego porozumienia powinny rozpocząć się po wejściu w życie traktatu lizbońskiego, a zakończyć do 2012 r.

Posłowie postulują utworzenie Transatlantyckiej Rady Politycznej, której przewodniczyłby ze strony UE wysoki przedstawiciel / wiceprzewodniczący Komisji, a po stronie amerykańskiej sekretarz stanu. Celem Rady byłoby zapewnienie systematycznych konsultacji na wysokim szczeblu i koordynacja w obszarze polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

- **Jednolity rynek transatlantycki do 2015 roku**

Parlamentarzyści apelują o wykorzystanie wszystkich możliwości Transatlantyckiej Rady Gospodarczej w celu usunięcia przeszkód dla integracji gospodarczej i stworzenia jednolitego transatlantyckiego rynku do roku 2015 roku. Na podstawie analizy zatwierdzonej i sfinansowanej przez Parlament Europejski z budżetu na rok 2007, KE powinna sporządzić szczegółową mapę drogową przeszkód, które należy usunąć, aby móc dotrzymanie powyższego terminu.

- **Więzienia CIA i wyzwania globalne**

PE z zadowoleniem przyjmuje decyzję prezydenta Stanów Zjednoczonych, Baracka Obamy o zamknięciu więzienia w Zatoce Guantanamo, jak również dekrety dotyczące legalności metod przesłuchań oraz więzień CIA. Posłowie zachęcają administrację USA do zamknięcia wszelkich ośrodków odosobnienia znajdujących się poza granicami Stanów Zjednoczonych, które nie spełniają wymogów prawa międzynarodowego. Wzywają państwa członkowskie, by na wniosek administracji USA współpracowały w kwestii przyjęcia niektórych z więźniów Guantanamo w UE.

Parlament apeluje do obu stron o ścisłą koordynację polityki wobec Rosji i podkreśla znaczenie budowania konstruktywnej współpracy z Rosją w odpowiedzi na wyzwania obejmujące kwestie bezpieczeństwa, rozbrojenia i nierozprzestrzeniania broni, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad demokratycznych, praw człowieka i prawa międzynarodowego.

Obie strony powinny także koordynować swoje stanowiska w takich kwestiach jak sytuacja na Bliskim Wschodzie, walka z terroryzmem i realizacja milenijnych celów rozwoju, zwłaszcza w Afryce.

Parlament z ogromnym zadowoleniem wita mający odbyć się w Pradze w dniu 5 kwietnia 2009 r. szczyt między prezydentem Obamą i 27 szefami państw i rządów UE i wyraża nadzieję, że spotkanie to dostarczy impulsu do zacieśniania stosunków transatlantyckich i opracowania wspólnego programu.

Parlament przyjął także z zadowoleniem zapowiedź prezydenta Baracka Obamy dotyczącą rozważenia bezpośrednich kontaktów ze stroną irańską.

7. STOSUNKI ZEWNĘTRZNE – Umowa o wolnym handlu pomiędzy UE a Indiami ma zostać podpisana do końca 2010 r.

Eurodeputowani, rozczarowani wolnym tempem negocjacji UE-Indie, w przyjętym sprawozdaniu autorstwa **Sajjada Karima** (EPP-ED, Wielka Brytania), nawołują do podpisaniu umowy o wolnym handlu pomiędzy UE a Indiami do końca 2010 r. UE rozpoczęła negocjacje z Indiami w 2007 r. Sprawozdanie zostało przyjęte stosunkiem głosów: 326 za, 226 przeciw, przy 3 głosach wstrzymujących się.

Eurodeputowani wzywają do podpisania **umowy o wolnym handlu** pomiędzy UE i Indiami, która zwiększyłaby łączny eksport i import zarówno Unii Europejskiej, jak i Indii. Biorąc pod uwagę obecną średnią stopę wzrostu, zgodnie z oczekiwaniami do 2010 r. handel dwustronny przekroczy 70,7 mld EUR, a do 2015 r. – 160,6 mld EUR. Podpisanie umowy zwiększy dostęp do rynku dóbr i usług i obejmie w znacznym stopniu cały handel, poza dostępem do zamówień publicznych. Indie nie chcą uwzględnienia w umowie o wolnym handlu kwestii zamówień publicznych. Jednak PE wzywa Komisję, aby wynegocjowała skuteczny i przejrzysty system udzielania zamówień a Indie - do stosowania przejrzystych i sprawiedliwych procedur w trakcie przyznawania zamówień publicznych oraz do udzielenia dostępu do systemów zamówień publicznych przedsiębiorstwom europejskim.

PE, w oparciu o uzupełnianie się obu gospodarek, zwraca uwagę na przyszły potencjał wzrostu wymiany handlowej i inwestycji między UE a Indiami oraz ogromne możliwości handlowe wynikające z umowy o wolnym handlu. PE jest zdania, że umowa o wolnym handlu między UE a Indiami ogólnie przyniesie obopólne korzyści, lecz zaleca przeprowadzenie oceny właściwości poszczególnych sektorów. Średnie stosowane taryfy celne w Indiach zmniejszyły się do poziomów, które obecnie są porównywalne z innymi krajami azjatyckimi, zwłaszcza średnia stosowana taryfa celna w Indiach, która obecnie wynosi 14,5% w porównaniu ze średnią UE wynoszącą 4,1%.

• Ochrona najuboższych

PE wzywa Radę, Komisję i Indie do zagwarantowania, że umowa o wolnym handlu nie będzie krzywdząca dla grup w niekorzystnej sytuacji, takich jak dalitowie i adiwasi (rdzenne plemienia i ludy) oraz że wszyscy członkowie społeczeństwa będą czerpać potencjalne korzyści z tej umowy i przyczyni się ona do realizacji milenijnych celów rozwoju, włącznie tych związanych z przeciwdziałaniem degradacji środowiska. PE podkreśla, że Unia Europejska powinna skłonić rząd indyjski do zajęcia się zjawiskiem niewolniczej pracy dotyczącym miliony ludzi w Indiach, w większości należących do dalitów i adiwasi.

- **Usługi**

PE z zadowoleniem przyjmuje wyniki dziewiątego szczytu UE-Indie oraz wspólny plan działania, m.in. podpisanie horyzontalnej umowy dotyczącej lotnictwa a także przyjęcie wspólnego programu w sprawie energii, zmian klimatycznych i czystego rozwoju.

Indie są zaniepokojone brakiem harmonizacji norm mikrobiologicznych w Unii Europejskiej, skutkami REACH, kosztownymi certyfikatami dotyczącymi eksportu owoców do Unii Europejskiej i kosztownymi procedurami zgodności odnośnie do oznakowania WE.

Liberalizacja usług w żaden sposób nie może ograniczać prawa do regulacji usług, w tym usług publicznych. Usługi są najszybciej rosnącym sektorem gospodarki Indii. Zgodnie z Federacją Indyjskich Izb Handlowo-Przemysłowych szacuje się, iż do 2015 r., do czasu wdrożenia umowy o wolnym handlu usługami, dwustronny handel usługami przekroczy 246 800 mln euro. Handel usługami pomiędzy Unią Europejską i Indiami jest stosunkowo nieźrównoważony, gdyż UE eksportuje do Indii 1,5% swoich usług, podczas gdy eksport usług z Indii do UE wynosi 9,2% całkowitego eksportu tego kraju.

- **Dostęp do leków i ich podrabianie**

Eurodeputowani wzywają UE i Indie do zagwarantowania, że zobowiązania wynikające z umowy o wolnym handlu nie będą wykluczały dostępu do podstawowych leków, podczas gdy Indie rozbudowują swój potencjał, przechodząc z przemysłu generycznego do przemysłu opartego na badaniach.

Eurodeputowani z zadowoleniem przyjmują zdecydowane zobowiązanie Indii do ustanowienia solidnego systemu praw własności intelektualnej i stosowania elastycznych zasad wynikających z handlowych aspektów praw własności intelektualnej (TRIPS) celem wywiązania się ze swoich obowiązków w zakresie zdrowia publicznego, zwłaszcza pod względem dostępu do leków. PE zachęca do jego rygorystycznego wprowadzenia i egzekwowania oraz wzywa Komisję i odpowiednie władze indyjskie do skoordynowania działań w celu skutecznego zwalczania fałszerstwa, a szczególnie podrabianych leków. Indie są jednym z głównych źródeł pochodzenia podrobionych leków, które zostały przechwycone przez służby celne państw członkowskich (co stanowi 30% wszystkich podrabianych leków). Niskiej jakości leki lub leki podrobione sprzyjają lekooporności i zwiększają chorobliwość oraz umieralność.

- **Wzajemne uznawanie zawodów**

Indie mają ofensywne interesy w liberalizacji sposobu 1 i 4 Układu ogólnego w sprawie handlu usługami (GATS). PE zwraca uwagę, że bez zobowiązań w sposobie 4 nie da się w pełni osiągnąć założeń umowy o wolnym handlu. PE podkreśla, że zarówno w UE, jak i w Indiach istnieją ogromne korzyści w odniesieniu do ogólnokrajowego i ogólnounijnego uznawania kwalifikacji zawodowych, umów dotyczących wzajemnego uznawania i wymogów licencyjnych w ramach sektora

wolnych zawodów, które z łatwością mogłyby zostać włączone do umowy o wolnym handlu.

PE zwraca się do Indii o bardziej otwarte podejście do kwestii przyznawania przynajmniej jednorocznych wiz wielokrotnego wjazdu obywatelom, przedsiębiorcom i politykom z państw członkowskich.

- **Wykorzystywanie dzieci do pracy, prawa pracownicze**

Eurodeputowani wyrażają zaniepokojenie problemem wykorzystywania pracy dzieci w Indiach, która bardzo często odbywa się w niebezpiecznych i niezdrowych warunkach. Dlatego zwracają się do Komisji o poruszenie tego tematu podczas negocjacji w sprawie umowy o wolnym handlu oraz zwracają się do rządu indyjskiego o maksymalne zwiększenie swoich wysiłków mających na celu usunięcie przyczyn tego stanu rzeczy, aby położyć kres temu zjawisku.

PE zwraca się do Indii o ratyfikowanie i skuteczne stosowanie podstawowych konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP). PE wzywa Komisję do poparcia w umowie o wolnym handlu przepisów dla przedsiębiorstw transnarodowych, zaprojektowanych, by zapewnić przestrzeganie przez inwestorów podstawowych norm MOP, zobowiązań społecznych i środowiskowych oraz umów międzynarodowych celem osiągnięcia równowagi pomiędzy wzrostem gospodarczym a wyższymi normami społecznymi i środowiskowymi.

PE wzywa Unie Europejską do wprowadzenia do umowy o wolnym handlu z Indiami przepisu gwarantującego, że przedsiębiorstwa z UE korzystające ze specjalnych stref gospodarczych nie będą mogły uzyskać zwolnienia z przestrzegania podstawowych praw pracowniczych lub innych praw z dziedziny zatrudnienia opartych na konwencjach MOP i ratyfikowanych przez Indie. Eurodeputowani podkreślają, że klauzule praw człowieka i demokracji stanowią zasadniczy element umowy o wolnym handlu.

PE z zadowoleniem przyjmuje podjęte przez Unię Europejską i Indie zobowiązanie do współpracy przy badaniach energii jądrowej wykorzystywanej do celów cywilnych. Zwraca jednak uwagę, że Indie nie są sygnatariuszem Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej, a Grupa Dostawców Jądrowych przyznała im odstępstwo. Dlatego wzywa Indie do podpisania tego układu.

8. PODATKI - Wzrost akcyzy na papierosy i inne wyroby tytoniowe

Od 2014 roku za paczkę papierosów zapłacimy półtora euro. Problem w tym, że samej tylko akcyzy. Parlament poparł wniosek Komisji Europejskiej dotyczący stopniowego podwyższenia stawek akcyzy na papierosy (i inne wyroby tytoniowe), docelowo do poziomu 1,50 € za paczkę. Posłowie, w przyjętym sprawozdaniu posła **Zsolt László Becseya** (EPP-ED, Węgry) pt. *Struktura oraz stawki akcyzy stosowane do wyrobów tytoniowych* proponują jednak niższe stawki podatku akcyzowego niż chciałaby Komisja Europejska.

Celem propozycji jest zapewnienie jednakowych warunków konkurencji na wspólnym rynku i zapewnienie bardziej jednolitych stawek podatkowych w UE. W połączeniu z zakazem reklamy papierosów oraz kampanią edukacyjną podwyższenie akcyzy może przyczynić się do poprawy poziomu ochrony zdrowia. Wzrost akcyzy następowałby stopniowo do stycznia 2014 roku.

- **Półtora euro za paczkę**

Posłowie chcą, aby minimalna stawka podatku wynosiła 64 € za 1000 sztuk papierosów począwszy od 2012 roku. Od stycznia 2014 roku stawka powinna wzrosnąć do 75 € za 1000 sztuk, a więc mniej niż chciała Komisja Europejska wnioskując o stawkę 90 €. Oznacza to, że w 2014 roku, za jedną paczkę papierosów podatek akcyzowy wyniósłby co najmniej 1,50 €.

- **Tytoń, cygara i cygaretki**

Od 1 stycznia 2012 r. podatek akcyzowy na drobno krojony tytoń do palenia przeznaczony do skręcania papierosów powinien wynieść co najmniej 43 € za kilogram, a od 1 stycznia 2014 r. co najmniej 50 € za kilogram. Komisja Europejska proponowała 60 €/kg.

W przypadku cygar lub cygaretek, odpowiednie kwoty to 12 € za 1 000 sztuk lub za kilogram od 2012 roku, a w przypadku tytoniu innego niż drobno krojony tytoń do palenia przeznaczony do skręcania papierosów 22 € za kilogram.

Komisja Europejska w swoim wniosku proponowała wzrost akcyzy rozłożony na dwa etapy, jeden od roku 2010 i kolejny od 2014. Parlament sugeruje lata 2012 i 2014.

9. SPRAWY GOSPODARCZE I MONETARNE - Lepsza koordynacja działań pomiędzy Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) a Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOiR)

W coraz większym stopniu EBI i EBOiR finansują działania w tych samych regionach geograficznych poza Unią Europejską, np. w Europie Wschodniej, na Południowym Kaukazie, w Rosji, na Bałkanach Zachodnich i w niedalekiej przyszłości w Turcji. W świetle tych faktów, PE wzywa do zwiększonej współpracy pomiędzy dwoma bankami.

Jako, że obszary działania EBI i EBOiR coraz bardziej zbliżają się do siebie, Parlament Europejski, po raz pierwszy, wydał wspólne sprawozdanie na temat działalności Europejskiego Banku Inwestycyjnego i Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju. W sprawozdaniu PE z zadowoleniem przyjmuje wysiłki EBI i EBOiR zmierzające do zwalczania kryzysu finansowego a także wzywa do większej współpracy obydwu banków między sobą i z innymi instytucjami finansowymi.

- **Współpraca pomiędzy EBI i EBOiR**

Obecnie istnieją trzy różne typy współpracy między EBI a EBOiR-em: protokół ustaleń dla Europy Wschodniej przewidujący wiodącą rolę EBOiR-u i zasadę

wspólnych inwestycji; na Bałkanach Zachodnich, gdzie odchodzi się od operacji konkurencyjnych lub równoległych na rzecz nowych rodzajów współpracy poprzez wspólne mobilizowanie funduszy oraz ostatnio umowa oparta na definicji odrębnych i wspólnych stref kompetencji (gdzie bank spełniający rolę przywódczą wybierany jest osobno dla każdego przypadku), tak jak w przypadku porozumień o współpracy w Turcji.

PE zauważa, że ponieważ między celami, doświadczeniem i sposobem działania obu banków istnieją różnice, nie da się prosto rozróżnić między pożyczkami dla sektora publicznego i prywatnego. Dlatego PE jest zdania, że działania EBI i EBOiR-u w krajach wspólnej aktywności nie powinny ze sobą współzawodniczyć, ale się dopełniać w oparciu o zasadę stosunkowej przewagi w odniesieniu do każdego banku. Należy ponadto unikać podwajania ponoszonych kosztów z myślą o kliencie.

PE wskazuje, że coraz częściej można wyodrębnić wspólne dziedziny, w których oba banki się specjalizują, np. finansowanie MŚP, energia i zmiany klimatyczne oraz projekty w ramach partnerstw publiczno-prywatnych (PPP) i w tych dziedzinach istnieje konieczność ściślejszej współpracy. Celem zwiększenia efektywności współpracy, raport wskazuje na działania poprawiające tę współpracę między dwoma bankami. Konieczna jest, by obydwa banki poprawiły faktyczny podział pracy, zmierzając do większej specjalizacji, tak aby skupić się na właściwym dla każdego z nich potencjale i mocnych stronach.

W opinii PE EBI powinien specjalizować się w finansowaniu na dużą skalę prywatnej i publicznej infrastruktury i projektów, w tym inwestycji w ramach partnerstw publiczno-prywatnych, a także bezpośrednich inwestycji zagranicznych przedsiębiorstw UE. Z kolei EBOiR powinien się specjalizować w inwestycjach na mniejszą skalę, budowaniu instytucji, prywatyzacji, ułatwianiu wymiany handlowej, rynkach finansowych i bezpośrednich kapitałowych instrumentach inwestycyjnych, tak aby promować normy zbiorowego zarządzania.

Równocześnie jednak należy określić typy projektów, sektory i produkty, którymi mogłyby się interesować obydwa banki i dzięki którym mogłyby one rozszerzyć zakres wspólnej ekspertyzy i pomnożyć zasoby (takie jak finansowanie MŚP i poprawa inwestycji na rzecz walki ze zmianami klimatycznymi, np. w promowanie energii ze źródeł odnawialnych i zmniejszanie emisji gazów cieplarnianych). W obszarach interesujących obie instytucje należy przyjąć pragmatyczne podejście i prowadzić osobną analizę każdego przypadku, przy czym jedna z instytucji obejmowałaby przywództwo nad każdym ze współfinansowanych projektów w celu uniknięcia powielania oraz zgodnie z procedurami wzajemnej uznawalności w charakterze warunku wstępnego.

- **Międzynarodowe instytucje finansowe**

PE jest zdania, że EBI i EBOiR winny współpracować z innymi międzynarodowymi lub regionalnymi instytucjami finansowymi, takimi jak Bank Światowy, Azjatycki Bank Rozwoju i Afrykański Bank Rozwoju, tak aby wzmocnić swe oddziaływanie w regionach oddalonych od Unii Europejskiej i uniknąć niepożądanych przypadków pokrywania się i powielania działań dotyczących finansowania. PE uważa jednak, że wśród wielonarodowych banków i instytucji zajmujących się rozwojem EBI powinien

odgrywać dominującą rolę w zakresie promowania środowiskowych, społecznych i rozwojowych celów Unii Europejskiej.

PE zauważa, że te wielonarodowe banki i instytucje wywierają korzystny wpływ na państwa rozwijające się. Dlatego PE uważa za konieczne dalsze badanie tego wpływu przez Komisję Europejską i rozważenie kolejnych działań w świetle celów i operacji Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR). Dla przykładu, PE proponuje, by udostępnianie środków na zakup gruntów można było kwalifikować jako koszty inwestycyjne pod warunkiem zgodności z celami środowiskowymi i społecznymi i w ramach mandatu zewnętrznego EBI, ponieważ ma ono kluczowe znaczenie dla rozwoju wewnętrznego, zwłaszcza w krajach afrykańskich.

- **Globalny kryzys finansowy i jego skutki dla EBI i EBOiR**

Obecnie w okresie kryzysu i restrykcyjnych warunków udzielania kredytów rola obydwu banków ulega zwiększeniu zarówno na terenie Unii Europejskiej, jak i poza nią, w zakresie udzielania kredytów zarówno sektorowi publicznemu, jak i prywatnemu.

W świetle Europejskiego Planu Naprawy Gospodarczej, EBI zdecydował o zwiększeniu wysokości udzielanych przezeń pożyczek o około 30% (czyli o 15 miliardów euro) zarówno w roku 2009, jak i w roku 2010 oraz podjął decyzję o zwiększeniu o około 67 mld euro subskrybowanego kapitału EBI do poziomu 232 mld euro zgodnie ze strategią lizbońską. Te posunięcia uzyskały poparcie PE.

Eurodeputowani wzywają EBI i EBOiR do finansowania MŚP i poprawy inwestycji na rzecz walki ze zmianami klimatycznymi, np. promowania energii ze źródeł odnawialnych i zmniejszania emisji gazów cieplarnianych. Ponadto wzywają EBI do lepszego monitorowania oraz wyjaśniania charakteru i docelowego przeznaczenia globalnych pożyczek udzielanych przezeń na wsparcie MŚP. Parlamentarzyści podkreślają również, że mechanizmy monitorujące operacje kredytowe EBI muszą ulec poprawie, w szczególności w kontekście unijnych standardów środowiskowych i społecznych.

10. PRZEMYSŁ - Rezolucja w sprawie przyszłości przemysłu motoryzacyjnego

Podczas sesji odbyła się kolejna debata o sytuacji europejskiego przemysłu motoryzacyjnego. Na początku lutego, kiedy w Parlamencie Europejskim dyskutowano o trudnej sytuacji, w jakiej znaleźli się europejscy producenci samochodów, Komisja Europejska zapowiadała przygotowanie propozycji pomocy dla branży przed wiosennym szczytem Rady Europejskiej. W tym celu zmienione mogą zostać zasady udzielania pomocy publicznej.

Kryzys dotknął szczególnie dotkliwie branżę motoryzacyjną, która zatrudnia 12 milionów pracowników. Ubiegłoroczna sprzedaż nowych aut była najgorsza od 15 lat. Od dłuższego czasu branża motoryzacyjna prowadzi wyścig o przetrwanie z kryzysem ekonomicznym, który dotknął ją szczególnie dotkliwie. Nie wiadomo, czy wszyscy dojadą do mety, ale każdy ma szansę, bo UE rzuca koła ratunkowe.

Parlament Europejski debatował o tym, jak pomóc europejskim (i nie tylko) producentom samochodów.

Europejski przemysł motoryzacyjny, który stanowi kluczowy sektor gospodarki europejskiej, zatrudniający bezpośrednio i pośrednio 12 milionów pracowników, czyli 6% wszystkich zatrudnionych w UE, został szczególnie dotknięty skutkami obecnego kryzysu gospodarczego. W 2007 roku wyprodukowano w UE 19,6 milionów pojazdów, w roku 2008 już o jeden milion mniej. Przemysł samochodowy w Europie cechuje duża nadprodukcja sięgająca nawet 20%, co przekłada się na około 400 tysięcy miejsc pracy. Na placach wytwórców stoi 2 miliony niesprzedanych samochodów. Trudna sytuacja tej branży jest szczególnie niepokojąca, gdyż pośrednio, ale mocno wpływa ona na inne sektory i gałęzie przemysłu, a zwłaszcza na istnienie setek tysięcy małych i średnich przedsiębiorstw.

Parlament Europejski przyjął rezolucję, w której podkreśla wagę tych zagrożeń oraz zwraca uwagę na znaczenie spójnych i skoordynowanych inicjatyw na rzecz europejskiego przemysłu motoryzacyjnego.

Posłowie z zaniepokojeniem stwierdzają, że niektóre krótkoterminowe środki przyjęte przez państwa członkowskie na szczeblu krajowym mogą zakłócić konkurencję na jednolitym rynku szkodząc długofalowej konkurencyjności. Wzywają do opracowania rzeczywistych europejskich ram działania, które uruchomią decyzje zarówno na szczeblu UE, jak i państw członkowskich. Komisja Europejska powinna monitorować wdrożone środki krajowe w celu uniknięcia zakłóceń na rynku wewnętrznym.

- **Państwa dla przemysłu**

W celu pobudzenia popytu na nowe pojazdy Komisja i rządy krajowe powinny przyspieszyć i zwiększyć wsparcie finansowe dla przemysłu motoryzacyjnego poprzez udzielanie gwarancji państwa na niskooprocentowane pożyczki. Procedury administracyjne dotyczące pożyczek powinny zostać uproszczone.

Należy podjąć działania promujące odnawianie floty samochodowej, takie jak systemy złomowania i inne zachęty rynkowe, które wywierają pozytywne i krótkoterminowe skutki na popyt na nowe samochody i wpływają na ożywienie rynku leasingu samochodów. Jednocześnie Komisja powinna monitorować wdrożone środki krajowe w celu uniknięcia zakłóceń na rynku wewnętrznym.

Europejski Bank Inwestycyjny powinien zwracać szczególną uwagę na MŚP połączone z sektorem motoryzacyjnym, aby utrzymać ich dostęp do kredytów.

- **Przemysł dla siebie**

Parlament wzywa przemysł do opracowania spójnej strategii biznesowej i wdrażania strategii restrukturyzacyjnych i innych środków dostosowawczych w sposób odpowiedzialny społecznie i w ścisłej współpracy ze związkami zawodowymi. Związki zawodowe powinny być w pełni włączone do trwających rozmów.

Parlament widzi możliwości tworzenia miejsc pracy za pośrednictwem „zielonych”

technologii w sektorze motoryzacyjnym. Dlatego trzeba zapewnić możliwość inwestowania w programy badawczo-rozwojowe tworzące najlepsze rozwiązania w zakresie jakości, bezpieczeństwa i oddziaływania na środowisko. Ponadto należy promować odnawianie floty samochodowej. Systemy złomowania i inne zachęty rynkowe, podnoszą popyt na nowe samochody i wpływają na ożywienie rynku leasingu samochodów.

- **Unikać protekcjonizmu**

Parlament widzi potrzebę koordynacji działań z krajami trzecimi i głównymi partnerami handlowymi UE. Wzywa Komisję do dokładnego śledzenia sytuacji w krajach nienależących do UE, zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych i w Azji, aby zagwarantować równe warunki w skali międzynarodowej, unikając protekcjonizmu i środków dyskryminujących na światowym rynku samochodowym.

- **Debata w Parlamencie Europejskim**

To już druga debata o sytuacji, w jakiej znaleźli się europejscy producenci samochodów, jaką od lutego przeprowadził Parlament Europejski. Zarówno w lutym jak i teraz posłowie zachęcali do promowania innowacyjności i nowych, energooszczędnych rozwiązań, które pozwolą na utrzymanie konkurencyjności branży i osiągnięcie ambitnych celów środowiskowych. Komisarz Verheugen zapowiedział, że w kwietniu odbędzie się okrągły stół, na którym zostanie dokładnie oceniona skala kryzysu i rozważone możliwe reakcje. Podkreślił, że rozwiązanie musi mieć charakter transatlantycki, nie tylko europejski. Należy unikać działań o charakterze protekcjonistycznym. Upadek amerykańskich koncernów samochodowych nie leży w interesie Europy, gdyż spowoduje masowe zwolnienia w europejskich oddziałach i zakładach produkcyjnych tych firm.

Europejski sektor motoryzacyjny zatrudnia 12 milionów pracowników, co stanowi 6% wszystkich miejsc pracy w UE. W 2007 roku wyprodukowano w UE 19,6 milionów pojazdów, w roku 2008 już o jeden milion mniej. Przemysł samochodowy w Europie cechuje duża nadprodukcja sięgająca nawet 20%, co przekłada się na około 400 tysięcy miejsc pracy. Na placach wytwórców stoi 2 miliony niesprzedanych samochodów.

11. POLITYKA WIZOWA - Wizy biometryczne: dla dzieci poniżej 12 roku życia bez odcisków palców

Wizy z identyfikatorami biometrycznymi, podobnie jak biometryczne paszporty, mogą wpłynąć na poprawę bezpieczeństwa, jednak od dzieci poniżej 12 roku życia nie będą pobierane odciski linii papilarnych. Parlament zatwierdził uzgodniony z Radą tekst rozporządzenia w sprawie wiz zawierających identyfikatory biometryczne.

System VIS ma w założeniach ułatwić procedury wydawania wiz i zapobiec nadużyciom polegającym na równoczesnym składaniu wniosków wizowych w kilku krajach członkowskich UE. Aby system działał dobrze potrzebne są wspólne zasady wydawania wiz, a dokumenty wydawane w różnych krajach powinny posiadać te same cechy.

Parlament zatwierdził wspólne stanowisko Rady w sprawie rozporządzenia dotyczącego wiz oraz organizacji przyjmowania i rozpatrywania wniosków wizowych. System VIS rozpocznie działanie w fazie testowej w październiku br. a od 2010 roku powinna już działać jego wersja finalna, która początkowo wykorzystywana będzie przez konsulaty państw członkowskich w krajach Afryki Północnej, a w późniejszym okresie także w innych państwach świata.

- **Odstępstwa dla dzieci poniżej 12 roku życia**

Podobnie jak paszporty, także wizy zawierać będą identyfikatory biometryczne, tj. fotografie z cechami biometrycznymi twarzy oraz odciski palców. I podobnie jak w przypadku paszportów, tak i teraz posłom udało się przekonać państwa członkowskie, aby dzieci do 12 roku życia zwolnione zostały z obowiązku posiadania odcisków palców w dokumentach wizowych, gdyż w tym wieku linie papilarne mogą jeszcze ulegać zmianom i ich odcisk nie stanowi wiarygodnego dowodu na właściwą identyfikację osoby.

- **Sprzęt do gromadzenia danych biometrycznych**

Posłowie chcą także, aby procedury ubiegania się o wizę były jak najprostsze, w czym pomóc może odpowiednia organizacja pracy placówek konsularnych. Gromadzeniem danych biometrycznych i wniosków o wizę zajmować się będzie specjalna instytucja, dzięki czemu nie będzie konieczności, aby wszystkie placówki konsularne zaopatrywały się w odpowiedni sprzęt do ich gromadzenia i przetwarzania. Oczywiście, państwa członkowskie będą mogły wyposażyć swoje konsulaty w tego typu urządzenia, jeśli tak zdecydują.

- **Powierzanie zadań podmiotom zewnętrznym tylko na określonych warunkach**

Przyjmowanie wniosków może być powierzone podmiotom zewnętrznym, ale pod określonymi warunkami. Jeśli taki podmiot będzie pobierał dodatkowe opłaty za przyjęcie wniosku - oprócz opłat wizowych - wnioskodawca zawsze będzie miał możliwość bezpośredniego złożenia wniosku w konsulacie, gdzie tej dodatkowej opłaty uniknie.

12. PRAWA PODSTAWOWE - Utrwalanie bezpieczeństwa i podstawowych wolności w Internecie

Rządy, firmy prywatne, policja a nawet kryminaliści w coraz większym stopniu starają się dotrzeć do prywatnych danych obywateli. Internet udostępnia niewyobrażalną ilość informacji o prywatnym życiu obywateli, co może zostać wykorzystane przeciwko nam przez firmy, wywiad a także złodziei tożsamości. Gwałtowny postęp technologiczny w coraz większym stopniu pozwala na niejawne monitorowanie poczynań obywateli w Internecie, niemożliwe do wykrycia przez jednostkę. Dla przykładu, kradzież tożsamości i oszustwa dotyczące tożsamości stanowią rosnący problem, z którego władze, indywidualni obywatele i firmy dopiero zaczynają zdawać sobie sprawę, co powoduje poważne obawy dotyczące

bezpieczeństwa w odniesieniu do nasilającego się wykorzystywania Internetu do wielu celów, w tym handlu poufnymi informacjami i ich wymiany. Sprawozdanie wymienia inicjatywy na rzecz zwalczania cyberprzestępczości a także zapewniające bezwzględna ochronę i intensywne promowanie podstawowych swobód w Internecie.

Sprawozdanie zostało przyjęte stosunkiem głosów 481 za, 25 przeciw, przy 21 głosach wstrzymujących się. Internet może być doskonałym narzędziem, umożliwiającym dostęp do informacji i pozwalającym na nawiązywanie relacji pomiędzy obywatelami i społecznościami na całym świecie. Równocześnie, Internet może nas narażać na inwigilację i może być narzędziem dla kryminalistów i terrorystów. Główną zaletą, a zarazem wadą Internetu, jest to, że może pokonywać i przekraczać prawie wszystkie granice.

- **Karanie uwodzenia dzieci przez Internet**

Parlament Europejski wzywa państwa członkowskie do dokonania aktualizacji ustawodawstwa dotyczącego ochrony osób niepełnoletnich korzystających z Internetu, przede wszystkim poprzez wprowadzenie kar za przestępstwo uwodzenia dzieci przez Internet (tzw. „grooming”), zgodnie z definicją zapisaną w konwencji Rady Europy z dnia 25 października 2007 r. o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych. PE zachęca wszystkich producentów komputerów z UE do fabrycznego instalowania łatwego aktywacji oprogramowania służącego ochronie dzieci.

Eurodeputowani są również zaniepokojeni zjawiskiem analfabetyzmu elektronicznego, który będzie nowym rodzajem analfabetyzmu w XXI w. Dlatego PE podkreśla, że zagwarantowanie wszystkim obywatelom dostępu do Internetu oznacza wobec tego gwarancję dostępu do szkolnictwa dla wszystkich obywateli a władze lub prywatne przedsiębiorstwa nie powinny takiego dostępu odmawiać. Internet może stanowić niezwykłą szansę wzmocnienia aktywnego obywatelstwa. Sprawozdanie PE stwierdza, że każdy ma prawo być częścią społeczeństwa informacyjnego oraz że instytucje i zainteresowane podmioty na wszystkich szczeblach ponoszą ogólną odpowiedzialność za wspomaganie tego rozwoju oraz że należy stawić czoła dwóm nowym wyzwaniom wieku elektronicznego w postaci analfabetyzmu elektronicznego i wykluczenia z procesów demokratycznych¹.

- **Prawa podstawowe użytkowników Internetu**

Wśród licznych praw podstawowych naruszanych w świecie Internetu znajdują się m.in. poszanowanie prywatności (w tym prawo do trwałego usunięcia osobistego śladu cyfrowego), ochrony danych, wolności wypowiedzi, słowa i zrzeszania się, wolności prasy, wypowiedzi politycznej i udziału, niedyskryminacji i kształcenia.

---

¹ W dokumencie Rady Europy z dnia 17 września 2008 r. na temat Internetu jako niezwykle ważnego źródła zasobów dla wszystkich zainteresowanych („Internet – a critical resource for all”) podkreśla się również, że „zagwarantowanie i promowanie sprawiedliwości i partycypacji w odniesieniu do Internetu stanowi bardzo ważny krok, jeżeli chodzi o postępy w dziedzinie ogólnie pojmowanej sprawiedliwości i partycypacji w całym społeczeństwie”.

Eurodeputowani wzywają państwa członkowskie do ochrony tych praw poprzez zastosowanie istniejących przepisów dotyczących ochrony praw człowieka i praw podstawowych, które to prawa są zagwarantowane w konstytucjach państw członkowskich, umowach międzynarodowych dotyczących praw człowieka, w tym Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, oraz ogólnych zasadach prawa wspólnotowego i Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i/lub innych właściwych przepisów prawa krajowego, międzynarodowego i wspólnotowego.

PE stwierdza, że globalny i otwarty charakter Internetu wymaga globalnych standardów ochrony danych, bezpieczeństwa i wolności słowa. W tym kontekście wzywa państwa członkowskie do podjęcia inicjatywy na rzecz opracowania takich standardów ochrony prywatności użytkowników Internetu.

- **Przestępczość, kradzież tożsamości i terroryzm**

PE stwierdza, że dzięki wolności, jaką gwarantuje Internet, wykorzystuje się go również jako miejsce rozpowszechniania przesłań charakteryzujących się przemocą, takich jak nawoływanie do ataków terrorystycznych, jak również tworzenie stron internetowych, które mogą wyraźnie prowokować do opartych na nienawiści działań przestępczych. Ponadto zauważa, że szeroko rozumiane zagrożenie przestępczością w cyberprzestrzeni, skierowane przeciwko osobom indywidualnym (w tym dzieciom) i sieciom, nasiliło się na świecie. Dodatkowo, kradzież tożsamości i oszustwa dotyczące tożsamości stanowią rosnący problem. Dlatego PE wzywa prezydencję Rady i państwa członkowskie do rozważenia i opracowania kompleksowej strategii na rzecz zwalczania cyberprzestępczości uwzględniającej sposoby rozwiązania problemu kradzieży tożsamości i oszustw na szczeblu UE we współpracy zarówno z dostawcami usług internetowych, jak i z organizacjami użytkowników, a także z organami policji zajmującymi się przestępczością informatyczną.

Sprawozdanie zwraca również uwagę na kwestię zgody użytkowników Internetu na wykorzystanie ich danych. W Internecie istnieje przepaść uprawnień i wiedzy pomiędzy firmami i instytucjami rządowymi z jednej strony a indywidualnymi użytkownikami z drugiej strony. W związku z tym należy zainicjować debatę na temat niezbędnych granic „zgody”, zarówno w odniesieniu do danych, o których ujawnienie przedsiębiorstwa i rządy mogą zwrócić się do użytkownika, jak i tego, ile osoba prywatna powinna być zobowiązana ujawnić ze swojej prywatności oraz w zakresie innych praw podstawowych w celu otrzymania pewnych usług internetowych lub innych przywilejów.

Eurodeputowani podkreślają również znaczenie umożliwienia użytkownikom Internetu zwiększenia ich prawa do nieodwracalnego usunięcia ich danych osobowych umieszczonych na stronach internetowych lub jakichkolwiek nośnikach danych osób trzecich.

13. TRANSPORT - Europejska przestrzeń powietrzna: tańsze i bezpieczniejsze podróżowanie

Nowe, efektywne zasady zarządzania europejską przestrzenią powietrzną zapewnią większe bezpieczeństwo, krótsze trasy, mniejsze zużycie paliwa i większą punktualność lotów na europejskich szlakach. Parlament Europejski zatwierdził uzgodniony z państwami członkowskimi na spotkaniu z ministrami transportu państw członkowskich projekt nowych regulacji dotyczących jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej. Sprawozdania posła **Marian-Jean Marinescu** (EPP-ED, Rumunia), zawierające uzgodnione poprawki kompromisowe do wniosków KE zostały poddane pod głosowanie na sesji Parlamentu w Strasburgu i przyjęte.

Pakiet legislacyjny dotyczący jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (ang. Single European Sky II) ma poprawić funkcjonowanie europejskiego systemu lotnictwa w takich kluczowych obszarach jak bezpieczeństwo, przepustowość, efektywność kosztowa i wpływ na środowisko naturalne poprzez ustanowienie spójnych ram regulacyjnych i lepszą koordynację zarządzania przestrzenią powietrzną państw członkowskich.

Natężenie ruchu lotniczego do 2020 roku zwiększy się dwukrotnie, stąd konieczne staje się zapewnienie jednolitych i wiążących zasad bezpieczeństwa obowiązujących lotniska, systemy zarządzania ruchem lotniczym (ATM) oraz służby żeglugi powietrznej (ANS), a także nadzór ich wdrażania przez państwa członkowskie. Korzyści, jakie odniesie sektor lotnictwa cywilnego w Europie szacuje się na 2 do 3 miliardów euro w ciągu nadchodzących 10 lat. Optymalizacja tras i skrócenie czasu przelotów pozwoli zmniejszyć emisję CO₂ o 16 milionów ton.

- **Plany skuteczności i organ nadzorujący**

Rozporządzenia przewidują obowiązujące dla całego obszaru Wspólnoty parametry docelowe skuteczności odnoszące się do usług nawigacji lotniczej. Krajowe organy nadzorujące w państwach członkowskich będą sporządzać krajowe lub regionalne plany obejmujące krajowe lub regionalne parametry docelowe skuteczności działania oraz odpowiedni system zachęt przyjęty przez państwa członkowskie. Plany będą sporządzane w porozumieniu z instytucjami zapewniającymi służby żeglugi powietrznej, przedstawicielami użytkowników przestrzeni powietrznej oraz, w razie potrzeby, operatorami i koordynatorami portów lotniczych.

Państwa członkowskie wyznaczą lub utworzą instytucję działającą jako krajowy organ nadzorujący, który będzie czuwał nad ścisłym wdrażaniem określonych wymogów i parametrów skuteczności. Organ ten będzie także wydawał zaświadczenia dla operatorów usług nawigacji lotniczej, przeprowadzał inspekcje, dokonywał analiz i opracowywał krajowe i regionalne plany skuteczności.

- **Funkcjonalne bloki przestrzeni powietrznej (tzw. FAB)**

Najpóźniej do 2011 roku państwa członkowskie powinny ustanowić operacyjne funkcjonalne bloki przestrzeni powietrznej (FABs), które są głównymi elementami umożliwiającymi poprawienie współpracy pomiędzy instytucjami zapewniającymi usługi żeglugi powietrznej. Bloki przyczynią się do zwiększenia skuteczności działania i wykorzystania efektu synergii. Powinny one powstać najpóźniej w trzy lata po wejściu w życie rozporządzenia. Środki na utworzenie funkcjonalnych bloków przestrzeni powietrznej pochodzą z programu rozbudowy transeuropejskich

sieci transportowych oraz z Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz z przychodów uzyskanych w wyniku włączenia lotnictwa do europejskiego systemu handlu emisjami.

Drugie rozporządzenie reguluje kwestie związane z funkcjonowaniem lotnisk, zarządzaniem ruchem lotniczym i służbami żeglugi powietrznej. Wzmocnione zostaną kompetencje Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego w celu zapewnienia jednolitych i wiążących zasad bezpieczeństwa obowiązujących lotniska, ATM oraz służby żeglugi powietrznej (ANS).

- **Lotniska, ATM/ANS, grupa doradcza**

Wspólnotowe zasady określone w rozporządzeniu obowiązywać będą wszystkie lotniska, z wyjątkiem lotnisk wojskowych lub niewielkich lotnisk, które posiadają krótkie pasy startowe o długości poniżej 800 metrów. Państwa członkowskie mogą zdecydować, że lotniska obsługujące mniej niż 10 tysięcy pasażerów rocznie także nie zostaną objęte wspólnotową regulacją. Operatorzy lotnisk, których dotyczą zapisy rozporządzenia będą musieli przestrzegać wymagań w nim określonych dotyczących m.in. infrastruktury lotniskowej, wyposażenia i sprzętu, zarządzania, a także najbliższego otoczenia terenu lotniska.

Zharmonizowane zasady i wymogi obowiązywać będą także służby zarządzania ruchem lotniczym i służby żeglugi powietrznej (ATM/ANS).

Utworzona zostanie grupa doradcza zainteresowanych stron na rzecz bezpieczeństwa w lotnictwie składająca się z europejskich organizacji przedstawicielskich, która doradzać będzie Komisji w sprawach związanych z bezpieczeństwem lotnisk, systemów zarządzania ruchem lotniczym i usług nawigacji lotniczej.

14. ROLNICTWO - Bezpieczeństwo żywności: Parlament przeciwny żywności ze sklonowanych zwierząt

Parlament poparł w pierwszym czytaniu rozporządzenie, które upraszcza procedury wydawania zezwoleń i wprowadzania do obrotu nowej żywności. W przyjętym sprawozdaniu autorstwa **Kartiki Tamary Liotard** (GUE/NGL, Holandia) pt. *Nowa żywność* posłowie domagają się zakazu sprzedaży żywności pochodzącej ze sklonowanych zwierząt. Również żywność podlegająca przetworzeniu w procesach wykorzystujących nanotechnologie, będzie objęta oceną ryzyka przed uzyskaniem zezwolenia na wprowadzenie do obrotu.

Celem rozporządzenia w sprawie nowej żywności jest utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa żywności, ochrony konsumentów, środowiska naturalnego i zdrowia zwierząt. Posłowie uważają, że nowa żywność nie może stanowić zagrożenia dla konsumentów bądź wprowadzać ich w błąd, a w przypadkach, kiedy ma zastąpić inny produkt żywnościowy, jej wartość odżywcza nie może być gorsza z punktu widzenia konsumenta.

- **Co to jest nowa żywność?**

Nowa żywność, to takie produkty, które nie były sprzedawane na rynku Wspólnoty przed majem 1997 roku, kiedy weszła w życie pierwsza legislacja dotycząca nowej żywności. Mianem tym mogą być określane produkty, które zostały opracowane później w wyniku zastosowania nowych procesów technologicznych (jak nanotechnologia), ale także żywność spożywana tradycyjnie w krajach spoza UE.

- **Moratorium na żywność pochodzącą z klonowanych zwierząt**

Zdaniem posłów, żywność pochodząca z klonowanych zwierząt i ich potomstwa powinna zostać uregulowana odrębnymi przepisami, przyjętymi w drodze procedury współdecyzji. Komisja powinna przedstawić odpowiedni wniosek legislacyjny przed wejściem w życie tego rozporządzenia. Do czasu wejścia w życie rozporządzenia dotyczącego klonowanych zwierząt powinno obowiązywać moratorium na wprowadzanie do obrotu żywności pochodzącej z klonowanych zwierząt i ich potomstwa.

- **Żywność wyprodukowana z użyciem nanotechnologii musi być bezpieczna i oznakowana**

Posłowie zwracają uwagę, że w chwili obecnej nie istnieją odpowiednie metody oceniania bezpieczeństwa nanomateriałów. Dopóki nanotechnologiczne metody badań bez udziału zwierząt nie będą dostępne w celu dokonania odpowiedniej oceny bezpieczeństwa nanomateriałów w żywności, należy zakazać ich stosowania w celu ochrony zdrowia ludzkiego i zapobiegnięcia testom na zwierzętach. W celu uniknięcia badań na zwierzętach, badania na kręgowcach powinny być przeprowadzane tylko w ostateczności. Należy unikać podwójnego testowania, a także promować wykorzystywanie metod badań bez udziału zwierząt oraz inteligentne strategie badań.

Posłowie chcą, aby każdy składnik użyty w postaci nanomateriału był wyraźnie wskazany w wykazie składników. Wyraz „nano” powinien zostać umieszczony w nawiasie po nazwie składnika.

- **Kwestie etyczne**

Oprócz kwestii ochrony zdrowia, interesów konsumentów i zdrowia zwierząt, ocena ryzyka wykonywana na potrzeby nowej żywności powinna również uwzględniać rozważania dotyczące kwestii etycznych i ochrony środowiska naturalnego. Te aspekty powinny być oceniane odpowiednio przez Europejską Grupę Etyki w Nauce i Nowych Technologiach oraz Europejską Agencję Środowiska.

- **Ochrona danych**

Parlament popiera propozycje Komisji Europejskiej dotyczącej pięcioletniej ochrony danych udostępnionych na potrzeby rejestracji nowych produktów, aby zapewnić niezbędne bodźce do badań naukowych i rozwoju. Zgłoszone zostały jednak poprawki, które umożliwią dostęp i wykorzystanie tych danych, jeśli kolejny wnioskodawca uzgodnił z pierwotnym wnioskodawcą, że takie dane i informacje mogą zostać wykorzystane.

Swobodnie dostępne do wykorzystywania przez innych wnioskodawców będą również dane z projektów badawczych sfinansowane przez UE lub instytucje publiczne.

- **Kontekst**

Nowa żywność, to produkty, które nie były sprzedawane na rynku Wspólnoty przed majem 1997 roku, kiedy weszła w życie pierwsza legislacja dotycząca nowej żywności. Mogą to być produkty, które zostały opracowane później w wyniku zastosowania nowych procesów technologicznych (jak nanotechnologia), lub żywność spożywana tradycyjnie w krajach spoza UE.

Rocznie składanych jest średnio od 7 do 10 wniosków o rejestrację nowego produktu żywnościowego. Od grudnia 1997 roku zgłoszono już 100 wniosków. Do tej pory zarejestrowano ponad 20 produktów w kategorii nowej żywności, na przykład sok z owoców drzewa noni, albo produkty uzyskiwane w wyniku zastosowania nowych procesów technologicznych, jak zamiennik tłuszczu 'salatrim' oraz olej o wysokiej zawartości kwasów DHA.

15. ROLNICTWO - UE musi zagwarantować rozsądne ceny żywności dla konsumentów i przyzwoity dochód dla rolników

Europa pozostaje krainą drogiej i wciąż drożejącej żywności, mimo, iż unijne rolnictwo, nowoczesne i wydajne, plasuje się w światowej czołówce. Gdzie leży pies pogrzebany? Ekonomiści wskazują na ogromną przepaść między ceną producenta, a ceną, jaką płaci konsument detaliczny. To supermarkety nadmuchały cenową bańkę, na której tracą klienci i dostawcy, mówią politycy. W sklepie za te same warzywa i owoce możemy zapłacić nawet pięciokrotnie więcej, niż gdybyśmy kupowali je bezpośrednio od rolnika. Najuboższe rodziny większą część domowego budżetu przeznaczają na jedzenie. Dlatego praktyki cenowe uderzają przede wszystkim w najsłabszych.

Myli się ten, kto sądzi, iż wysokie ceny żywności oznaczają zwiększone zyski rolników. Pięćdziesiąt lat temu do kieszeni rolników trafiała blisko połowa pieniędzy, które za jedzenie płacili klienci detaliczni - dzisiaj do francuskiego rolnika wraca 18% tej sumy, a farmer brytyjski dostaje zaledwie osiem procent ceny detalicznej.

W przyjętym sprawozdaniu posłowie sprzeciwiają się praktykom handlowym, takim jak sprzedaż towarów poniżej kosztów i nadużywanie dominującej pozycji na rynku. Wzywają również Komisję Europejską do wszczęcia dochodzenia w sprawie mnożących się przypadków spekulacji na rynku żywności. Należy zwiększyć przejrzystość, poprawić regulację rynku i uruchomić skuteczniejszy system monitorowania kosztów i cen. Unia Europejska mogłaby poprawić sytuację na rynku żywności umożliwiając bardziej bezpośredni dostęp i kontakt między producentami rolnymi a konsumentami. Zaowocowałoby to spadkiem cen i poprawiło wybór produktów, uważają posłowie.

- **Koncentracja czy monopol?**

Największa przepaść między cenami producentów a cenami w sklepach występuje w krajach członkowskich o najwyższej koncentracji rynku. W ekonomii odsetek ten ustala się porównując względną wielkość przedsiębiorstw z wielkością całego sektora. W Unii Europejskiej koncentracja rynku detalicznego żywności wzrosła lawinowo w ciągu ostatnich piętnastu lat. W 1993 roku wynosiła 21,7 procent - obecnie przekracza siedemdziesiąt procent.

Politycy i aktywiści walczący z dominacją supermarketów tłumaczą, iż detaliczni giganci nadużywają swojej pozycji na rynku skupu, zmuszając swoich dostawców do sprzedawania po zaniżonych cenach. W ten sposób destabilizują rolnictwo w UE i w krajach trzecich.

Komisja Europejska zaniepokojona rozwojem sytuacji wydała komunikat w sprawie cen żywności w Europie. W odpowiedzi Parlamentarna Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi przyjęła 17 lutego 2009 roku sprawozdanie z własnej inicjatywy autorstwa greckiej socjalistki, **Kateriny Batzeli**, w którym znalazło się wezwanie do przeciwdziałania „agresywnej polityce cenowej” wielkich detalistów. Sprawozdanie Kateriny Batzeli zostało przyjęte podczas sesji PE stosunkiem głosów: 390 za, przy 112 przeciw i 71 wstrzymujących się.

W sprawozdaniu PE stwierdza, że w Europie i na świecie obserwuje się ostatnio dużą zmienność cen żywności, przy czasami gwałtownych wzrostach cen. Równocześnie można zaobserwować niejednoznaczny wpływ tych zmian na sektor rolnictwa, gdyż niektórzy zyskują na wyższych cenach, a inni – przeważnie hodowcy bydła i przetwórcy żywności – ponoszą znacznie większe koszty. Ceny konsumpcyjne w Unii Europejskiej są średnio do pięciu razy wyższe niż ceny „na wyjściu” z gospodarstwa. Dlatego eurodeputowani wzywają Komisję do jak najszybszego zbadania tych zjawisk w formie analizy podziału marży zysków w ramach łańcucha produkcji i dostaw.

Dla sprawozdawczynie **Kateriny Batzeli** (PSE, Grecja) „ta przepaść cenowa jest źródłem niepokoju i problemów dla dwóch skrajnych uczestników łańcucha żywnościowego. Producenci i konsumenci doświadczają wpływu pogoni za zyskiem, co jest źródłem coraz gorzej sytuacji rynku żywnościowego. Najwyższy czas przygotować plan długoterminowy w tej dziedzinie i przyjąć interwencje na poziomie UE, aby stawić czoła kryzysowi finansowemu, który jest bardzo niekorzystny dla gospodarstw domowych i rolników”.

- **Dominacja rynkowa i niekonkurencyjne ceny: kupując lokalnie unikamy gigantycznej marży hipermarketów**

Eurodeputowani są zdania, że spośród czynników wywierających największy wpływ na mechanizm przekazywania ceny oraz na różnicę pomiędzy ceną producenta a ceną konsumpcyjną, decydującą rolę odgrywa zwiększająca się koncentracja wzdłuż całego łańcucha dostaw żywności, stopień uszlachetniania produktów i wzrost cen przy innych zewnętrznych czynnikach kosztowych oraz spekulacja w odniesieniu do towarów rolnych. W związku z tym PE potwierdza swoje stanowisko, że instrumenty regulujące rynek są istotne, a w obecnych warunkach – bardziej potrzebne niż kiedykolwiek.

PE wyraża najgłębsze zaniepokojenie faktem, że analiza KE nt. najbardziej rozpowszechnionych praktyk niekorzystnych dla konkurencji w łańcuchu dostaw żywności, nie wymienia nadużywania dominującej pozycji rynkowej, które można zaobserwować w handlu detalicznym i w pewnej mierze w handlu hurtowym. Eurodeputowani są w szczególności zaniepokojeni wzrostem udziału w rynku wielu dużych supermarketów, które korzystają ze swojej siły nabywczej, aby obniżyć ceny oferowane dostawcom do nieopłacalnego poziomu oraz aby narzucać im nieuczciwe warunki.

PE jest zdania, że niekorzystne dla konkurencji praktyki, stosowane przez przedsiębiorstwa mające duży udział w rynku, jak umowy na wyłączność czy obowiązkowa wiązana sprzedaż produktów, stanowią znaczne utrudnienie dla zdrowej konkurencji w łańcuchu dostaw żywności.

PE wyraża obawę dotyczącą praktyk rynkowych, takich jak sprzedaż towarów poniżej kosztów w celu spowodowania większej frekwencji w supermarketach. PE opowiada się za zakazem sprzedaży żywności poniżej kosztów i wspiera państwa członkowskie, które już wprowadziły takie środki. Ponadto pragnie, by podejmowano więcej unijnych działań skierowanych przeciwko takim agresywnym praktykom cenowym, jak też przeciwko praktykom działającym na niekorzyść konkurencji, na przykład sprzedaży wiązanej produktów lub wykorzystywaniu w każdy inny sposób dominującej pozycji na rynku.

PE jest zdania, że jedynie duże (zdywersyfikowane) przedsiębiorstwa są w stanie przetrwać stosowanie w krótkim okresie cen poniżej kosztów, które już same w sobie nie są korzystne dla żadnego przedsiębiorstwa, i to jedynie w celu wykluczenia konkurencji z rynku. Jednak, w perspektywie długoterminowej taka praktyka nie jest korzystna ani dla konsumentów, ani dla całego rynku.

- **Europejski system monitorowania rynku**

Eurodeputowani popierają decyzję Komisji dotyczącą zaproponowania skutecznego unijnego systemu monitorowania rynku, zdolnego do rejestrowania tendencji cenowych i kosztów nakładów w ramach całego łańcucha dostaw. System ten powinien zapewnić przejrzystość i pozwolić na przeprowadzanie transgranicznego porównywania podobnych produktów.

Eurodeputowani są zdania, że system ten należy ustanowić w ścisłej współpracy z Eurostatem i krajowymi organami statystycznymi oraz powinien on współpracować z Siecią Europejskich Centrów Konsumentkich (ECC). Ponadto uważają, że ww. środek powinien być wsparty badaniem oraz oceną cen konsumpcyjnych w całej Unii Europejskiej, dokonany przez organy odpowiedzialne za konkurencję na szczeblu krajowym i unijnym. PE podkreśla, że spadki cen powinny być odczuwalne dla konsumentów w perspektywie krótkoterminowej, a producenci powinni szybciej korzystać ze wzrostów cen.

- **Europejska baza danych i międzynarodowe obserwatorium cen**

PE wzywa Komisję Europejską do stworzenia ogólnounijnej bazy danych, łatwo

dostępnej dla obywateli i zawierającej ceny referencyjne produktów i środków produkcji oraz informacje o kosztach energii, wynagrodzenia, czynszów, opłat i prowizji w całej Unii Europejskiej. W ten sposób można osiągnąć większą przejrzystość struktury kosztów produktów. Ponadto, PE jest zdania, że konieczne jest również utworzenie we współpracy z Organizacją Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) międzynarodowego obserwatorium cen produktów rolnych, nakładów i żywności, aby lepiej monitorować te dane na szczeblu międzynarodowym.

Wobec faktu, że na handel detaliczny mają wpływ przede wszystkim krajowe czynniki: cechy prawne, gospodarcze, polityczne i kulturowe, PE uważa, że korzystne byłoby prowadzenie lepszej wymiany informacji w ramach Europejskiej Sieci Konkurencji (ECN) oraz ewentualne koordynowanie działań poszczególnych państw członkowskich w zakresie badania praktyk niekorzystnych dla konkurencji, stosowanych przez przedsiębiorstwa działające na szczeblu wewnętrznym.

- **Wzmacnianie wpływów organizacji producenckich i koncepcji lokalnego produktu**

PE jest zdania, że koncentracja podaży produkcji rolnej za pośrednictwem organizacji producentów, spółdzielni lub podobnych instytucji umożliwiłaby określenie na nowo ich roli w łańcuchu dostaw żywności, co wzmocniłoby pozycję negocjacyjną rolników, zapewniłoby większą wartość dodaną ich produktom i przybliżyłoby kanały dystrybucji do konsumentów.

Lokalne sklepy detaliczne zapewniają wartość dodaną polegającą na istotnym wkładzie w likwidowanie dystansu między producentami i konsumentami oraz poprawie jakości życia w obszarach wiejskich poprzez tworzenie nowych miejsc pracy i wzmacnianie istniejących więzi społecznych. Ponadto PE wzywa do wprowadzenia środków, które sprzyjają rozwojowi koncepcji „żywności lokalnej”, w szczególności środków wspierających sprzedaż i informowanie konsumentów o szczególnych właściwościach danych produktów oraz korzyściach gospodarczych i zdrowotnych związanych z ich konsumpcją, jak też do wspierania rynków tradycyjnych i tradycyjnych form sprzedaży, przy których producenci bezpośrednio spotykają się z konsumentami.

16. ROLNICTWO - Pół miliarda euro na pomoc żywnościową dla najuboższych

Przyjmując sprawozdanie posła **Czesława Siekierskiego** (EPP-ED, Polska) Parlament Europejski poparł propozycję zwiększenia do prawie 500 milionów euro budżetu programu dystrybucji żywności wśród osób najbardziej potrzebujących we Wspólnocie. Posłowie chcą, aby program w całości finansowany był ze środków UE. Polsce przypada piąta część całej pomocy z tego programu.

Przemiany ustrojowe w krajach, które niedawno przystąpiły do UE, doprowadziły do silnego rozwarstwienia dochodowego ich społeczeństw. W niektórych z tych państw różnice w sytuacji dochodowej i poziomie życia pogłębiają się coraz bardziej. Ubóstwem dotknięte są zwłaszcza rodziny z małych miasteczek oraz osoby

zamieszkałe na wsi. Zwiększa się liczba ludzi, którzy nie mogą zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych.

- **Więcej środków na program w całości z budżetu UE**

Posłowie poparli propozycję Komisji Europejskiej zakładającą zwiększenie środków finansowych o 2/3 - z 305 mln euro do blisko pół miliarda rocznie oraz rozszerzenie asortymentu produktów dostarczanych w ramach tego programu. W 2009 roku na realizację programu w Polsce przewidziano ponad 102 mln euro tj. 1/5 całego budżetu.

Jak powiedział autor stanowiska Parlamentu, polski deputowany Czesław **SIEKIERSKI** (EPP-ED, PL) „program nie rozwiąże problemu niedożywienia i ubóstwa wśród obywateli Wspólnoty, ale z całą pewnością przyczyni się do jego ograniczenia”. Podkreślił, że przyjmując to stanowisko Parlament Europejski wyśle pozytywny sygnał obywatelom, którzy powinni wiedzieć, że Unia Europejska czuje się odpowiedzialna za najbardziej potrzebujące grupy obywateli. Przekonywał, że ten program, podobnie jak inne programy – „Owoce w szkole” i „Mleko w szkole”- zmienia stosunek obywateli do UE, która jawi się bardziej przyjazna, bliska ludziom i ich problemom.

- **Za wcześniej na współfinansowanie**

W propozycji Komisji Europejskiej finansowanie ze środków Wspólnoty pokrywałyby tylko 75% budżetu programu na lata 2010/2012 (85% w państwach otrzymujących środki z Funduszu Spójności), a w latach 2013/2015 jedynie 50%, lub 75% odpowiednio.

Jednak posłowie sprzeciwili się tej propozycji i chcą, aby finansowanie programu pochodziło w całości ze środków UE. Parlament odrzucił propozycję wprowadzenia współfinansowania z budżetów krajowych, gdyż mogłoby to ograniczyć lub nawet wykluczyć niektóre państwa z udziału w tym programie. Dotyczyłoby to zwłaszcza tych krajów, w których dochód na mieszkańca jest niski, a dodatkowo występują problemy budżetowe. Jest to tym bardziej istotne w obliczu trwającego kryzysu gospodarczego.

Co więcej, Parlament uważa, że środki unijne powinny także pokryć koszty magazynowania, a nie - jak chciała Komisja Europejska - tylko koszty administracyjne i transportu. W połączeniu z właściwą organizacją transportu towarów, decyzja posłów obniży koszty ponoszone przez organizacje charytatywne działające na danym obszarze.

- **Tylko świeże i regionalne produkty**

Posłowie opowiadają się za tym, aby produkty żywnościowe przeznaczone do dystrybucji w ramach programu pochodziły z Unii Europejskiej i - o ile to możliwe - aby była to świeża, lokalna żywność.

- **Jeszcze polityka rolna, czy już pomoc socjalna?**

Początkowo program zakładał dystrybucję żywności z rezerw interwencyjnych utrzymywanych w ramach wspólnej polityki rolnej UE. Z czasem, wskutek zmniejszania rezerw żywności, zmieniono zasady programu zezwalając na zakup żywności na cele programu na wolnym rynku. To spowodowało, że obecnie część państw członkowskich (DE, UK, NL, SE, DK, CZ, LV) nie zgadza się nie tylko na finansowanie programu w całości z budżetu UE, ale nawet na częściowe dofinansowanie go ze środków przewidzianych na wspólną politykę rolną (WPR). Kraje te uważają, że dystrybucja żywności powinna odbywać się za pośrednictwem krajowych programów pomocy społecznej i dlatego domagają się zmiany podstawy prawnej.

- **80 milionów mieszkańców poniżej progu ubóstwa**

Obecnie wg. badań Eurostatu w całej UE 80 milionów mieszkańców (16% populacji) żyje poniżej progu ubóstwa, a z powodu kryzysu gospodarczego, liczba ta może się zwiększyć.

Geneza Europejskiego Programu dystrybucji żywności wśród osób najbardziej potrzebujących w UE sięga przełomu roku 1986/87, kiedy to na skutek wyjątkowo ciężkiej zimy duża część populacji Wspólnoty Europejskiej została zagrożona niedostatkiem żywności. Początkowo program dysponował kwotą blisko 100 mln euro, która stopniowo rosła osiągając 305 mln euro w 2008 r. KE szacuje, że z programu korzysta 13 milionów mieszkańców Wspólnoty. Program ma charakter dobrowolny. Mimo, że jest otwarty dla wszystkich, nie wszystkie państwa członkowskie w nim uczestniczą.

17. POLITYKA REGIONALNA - Przyszłość polityki regionalnej

Parlament przyjął sprawozdania, w których posłowie zawarli uwagi na temat postępów w dziedzinie spójności gospodarczej i społecznej oraz przyszłości polityki regionalnej. Stanowisko, które przyjął Parlament stanowi odpowiedź na zieloną księgę i sprawozdanie z postępów w dziedzinie spójności przedstawione przez KE w roku ubiegłym.

W sprawozdaniu autorstwa **Lamberta van Nistelrooja** (EPP-ED, Holandia) posłowie sprzeciwiają się upaństwowieniu polityki regionalnej i argumentują za przyjęciem jednolitej, elastycznej polityki wspólnotowej, która powinna umożliwiać sprostanie takim wspólnym wyzwaniom jak globalizacja, zmiany klimatyczne i demograficzne (w tym starzenie się, migracje i wyludnianie), ubóstwo i dostawy energii. Polityka spójności powinna obejmować wszystkie regiony UE, przynosząc wartość dodaną dla wszystkich.

- **Zalecenia dotyczące przyszłej spójności terytorialnej**

Posłowie oczekują jasnej i dostatecznie elastycznej definicji spójności terytorialnej i uważają, że musi ona podlegać zasadzie pomocniczości we wszystkich obszarach. Spójność terytorialna powinna skupiać się na dobrym sprawowaniu rządów, również w odniesieniu do partnerstwa pomiędzy podmiotami publicznymi, prywatnymi i przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego.

Posłowie uważają, że Komisja Europejska powinna stworzyć bardziej kompleksowy system stopniowego przekazywania w okresie przejściowym pomocy regionom, które wkrótce przekroczą próg 75% PKB. System przejściowy powinien być również ustanowiony dla państw porzucających fundusz spójności.

Parlament zachęca organy publiczne i obywateli do oddolnego ustanowienia sformalizowanego systemu zarządzania terytorialnego, w celu spójnej i skutecznej odpowiedzi na poszczególne potrzeby mieszkańców. Posłowie przypominają o pozytywnych doświadczeniach dotyczących inicjatyw wspólnotowych, takich jak programy Urban I i Urban II prowadzonych na obszarach miejskich i program Leader prowadzony na obszarach wiejskich.

PE zaleca, aby nieformalne struktury, które kierowały spójnością terytorialną i planowaniem przestrzennym w Radzie, zostały zastąpione formalnymi spotkaniami ministrów odpowiedzialnych za politykę regionalną w Unii Europejskiej. Taki rozwój instytucjonalny w Radzie zapewniłby sprawniejszy przepływ informacji i szybki rozwój polityki spójności terytorialnej.

- **Polityka regionalna, a rozwój obszarów wiejskich**

W sprawozdaniu przygotowanym przez posła **Wojciecha Roszkowskiego** (UEN, Polska) posłowie zawarli uwagi dotyczące zasadności finansowania rozwoju obszarów wiejskich ze środków wspólnej polityki rolnej.

Zabierając głos podczas debaty, autor sprawozdania wskazał na niebezpieczeństwo dublowania niektórych celów lub ich pomijania oraz zwrócił uwagę na konieczność koordynacji zadań realizowanych w ramach obu rozdziałów.

Podkreślił, że powiązanie funduszy WPR ze środkami rozwoju obszarów wiejskich stanowi jednak tylko pozorne uproszczenie schematu budżetu. W istocie przyczynia się ono do oderwania środków na cele pozarolnicze od polityki spójności, a w konsekwencji albo do dublowania niektórych celów albo ich pomijania w obydwu rozdziałach. Ostrzegął, że istnieje ryzyko, że środki dostępne w ramach polityki regionalnej zostaną w znacznej mierze wykorzystane na rozwój konkurencyjności gospodarczej skoncentrowanej w większych ośrodkach miejskich lub najaktywniej działających regionach.

W perspektywie finansowej na lata 2000-2006 środki na rozwój obszarów wiejskich były powiązane z funduszami strukturalnymi i polityką spójności, ale w nowych ramach finansowych na lata 2007-2013 Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich EFRROW stał się częścią działu powiązanego z WPR.

Posłowie uważają, że skutki odłączenia rozwoju obszarów wiejskich od polityki spójności muszą być bardzo dokładnie monitorowane, aby móc ocenić jaki miało ono wpływ na rozwój obszarów wiejskich.

- **Konieczna koordynacja polityki regionalnej i rozwoju obszarów wiejskich**

Wśród najważniejszych wyzwań spójności terytorialnej znajdują się: zrównoważony rozwój, poziom dochodu na mieszkańca, dostępność, dostęp do dóbr i usług publicznych i wyludnianie się obszarów wiejskich. Te cele najskuteczniej można realizować m. in. poprzez wspieranie działalności gospodarczej na terenach wiejskich.

Potrzebna jest koordynacja polityki strukturalnej i zadań z zakresu rozwoju obszarów wiejskich, aby realizowane były projekty o większej europejskiej wartości dodanej. Jednocześnie posłowie przyznają, że główny cel polityki rozwoju obszarów wiejskich może zostać osiągnięty jedynie wtedy, gdy polityka ta uzyska odpowiednie fundusze, które zostaną użyte zgodnie z priorytetami ustalonymi dla obszarów wiejskich.

Sprawozdawca podkreślił, że szczególnego znaczenia nabiera opracowanie przejrzystej, długoterminowej strategii rozwoju obszarów wiejskich na poziomie państw członkowskich i regionów tak, aby móc jasno zdefiniować priorytety i cele w rozwoju obszarów wiejskich oraz odpowiednio dopasować do nich środki pomocowe. Zaznaczył jednak, że powiązanie filara drugiego z politykami spójności wymagałoby jednak ścisłej koordynacji działań na szczeblu krajowym.

Reformę finansowania obszarów wiejskich należy poprzedzić analizami dotyczącymi wszystkich polityk sektorowych, które mają wpływ na obszary wiejskie (zwłaszcza WPR i polityk regionalnych). PE zwraca się do Komisji o przedstawienie szczegółowych danych i prognoz wykorzystania EFFROW i funduszy strukturalnych na obszarach wiejskich.

Posłowie wzywają Radę do zwołania wspólnego nieformalnego posiedzenia ministrów odpowiedzialnych za politykę rolną i regionalną, aby przedyskutować najlepsze sposoby koordynacji polityki spójności i środków na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. W spotkaniu powinni uczestniczyć przedstawiciele organów konsultacyjnych UE (Komitetu Regionów oraz Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego), a także władz regionalnych i lokalnych. Do 2011 roku KE powinna utworzyć grupę roboczą wysokiego szczebla, która przedstawi propozycje mające na celu zapewnienie przyszłości gospodarce wiejskiej oraz wszystkim mieszkańcom obszarów wiejskich po roku 2013.

- **Wsparcie dla rolników**

Posłowie wzywają Komisję do zbadania, czy programy polityki regionalnej mogą pomóc rolnikom w uzyskiwaniu stabilnych dochodów, na przykład poprzez prowadzenie działalności z zakresu ochrony środowiska naturalnego, ochrony przyrody i architektury krajobrazu. Parlament podkreśla znaczenie wspierania młodych rolników, aby pozostawali na swojej ziemi, nawet jeżeli nie zajmują się wyłącznie produkcją rolniczą.

Przyjęto także sprawozdania, w których posłowie analizują komplementarność działań podejmowanych w ramach polityki regionalnej i zadań z zakresu rozwoju obszarów wiejskich oraz miast, a także przedstawiają zalecenia dotyczące lepszego wykorzystania funduszy strukturalnych.

- **Autorzy i tytuły przyjętych w ramach pakietu sprawozdań**

Lambert van Nistelrooij (EPP-ED, Holandia): *Zielona księga w sprawie spójności terytorialnej i stan debaty na temat przyszłej reformy polityki spójności*

Constanze Angela Krehl (PSE, Niemcy): *Najlepsze praktyki w dziedzinie polityki regionalnej i przeszkody w korzystaniu z funduszy strukturalnych*

Oldřich Vlasak (EPP-ED, Czechy): *Miejski wymiar polityki spójności w nowym okresie programowania*

Wojciech Roszkowski (UEN, Polska): *Komplementarność i koordynacja polityki spójności ze środkami w zakresie rozwoju obszarów wiejskich*

Miroslav Mikolášik (EPP-ED, Słowacja): *Wykonanie rozporządzenia w sprawie funduszy strukturalnych 2007 - 2013: wyniki negocjacji dotyczących strategii i programów operacyjnych w ramach polityki spójności*

Zsolt László Bescey (EPP-ED, Węgry): *Europejska inicjatywa na rzecz rozwoju mikrokredytów dla wsparcia wzrostu gospodarczego i zatrudnień*

18. OCHRONA KONSUMENTÓW - Produkty kosmetyczne: przede wszystkim bezpieczeństwo

Parlament przyjął rozporządzenie, które zastąpi istniejącą dyrektywę dotyczącą produktów kosmetycznych. Głównym celem propozycji jest zwiększenie bezpieczeństwa produktów kosmetycznych poprzez wprowadzenie jasnych wymogów wobec producentów dotyczących oceny bezpieczeństwa produktów i ochrony zdrowia konsumentów. Nowa propozycja nie wpłynie na już obowiązujące przepisy wprowadzające zakaz testowania kosmetyków na zwierzętach.

Dyrektywa z 1976 roku, do której zaproponowano 55 poprawek od momentu jej przyjęcia, stała się nieefektywna i przedawniona. Obecny wniosek dąży do usunięcia niepewności i niespójności prawnych. Aby uniknąć rozbieżności w transpozycji do prawa krajowego, Komisja zmieniła formę prawną aktu z dyrektywy na rozporządzenie, które zastąpi 27 krajowych regulacji.

• Stosowanie nanomateriałów w produktach kosmetycznych

Już dzisiaj nanomateriały wchodzi w skład wielu produktów znajdujących się na rynku. W 2006 r. Komisja oszacowała, że około 5% produktów kosmetycznych zawiera nanocząsteczki. Nanomateriały ze względu na swoje małe rozmiary mają specyficzne właściwości. Proponowane rozporządzenie zapewni w odniesieniu do każdego produktu zawierającego nanomateriały wysoki poziom ochrony konsumentów oraz ochrony zdrowia ludzkiego. Rozporządzenie przewiduje procedurę oceny substancji zawierających nanomateriały umożliwiającą wprowadzenie zakazu na ich stosowanie, jeśli stwierdzone zostanie potencjalne zagrożenie dla ludzkiego zdrowia.

Obecnie, jedynie nanomateriały wykorzystywane jako barwniki, konserwanty, albo filtry UV muszą być wymienione wśród składników użytych do produkcji kosmetyku.

Posłowie chcą, aby wszystkie nanomateriały obecne w substancjach kosmetycznych były wymieniane na opakowaniu.

- **Nanomateriały, czyli co?**

Dokładna definicja nanomateriałów musi jeszcze zostać doprecyzowana, gdyż w chwili obecnej funkcjonują różne definicje publikowane przez różne organy. Mając na względzie ciągły postęp technologiczny i naukowy w dziedzinie nanotechnologii Komisja powinna najpóźniej w terminie 18 miesięcy po wejściu w życie rozporządzenia dostosować ich definicję tak, aby była ona zgodna z postępem naukowym i technologicznym, a także z definicjami uzgodnionymi później na szczeblu międzynarodowym. Zdaniem posłów, „nanomateriał” to nierozpuszczalny lub biotrwały i celowo wyprodukowany materiał posiadający co najmniej jeden wymiar zewnętrzny lub strukturę wewnętrzną w skali od 1 do 100 nm.

- **Zanim zaufasz reklamie**

Rozporządzenie zapewni ochronę konsumentów przed wprowadzającymi w błąd oświadczeniami lub chwytliwymi hasłami reklamowymi, dotyczącymi skuteczności i innych cech produktu kosmetycznego. Na etykietach i w reklamach wykorzystywane powinny być jedynie oświadczenia o rzeczywistych cechach produktu. Komisja opracuje plan działania dotyczący oświadczeń stosowanych dla produktów kosmetycznych oraz ustali priorytety dla potrzeb określenia wspólnych kryteriów dla stosowania oświadczeń.

- **Zakaz stosowania substancji rakotwórczych, mutagenicznych i toksycznych**

Proponowane zapisy bardzo dokładnie precyzują zasady wykorzystywania w produkcji kosmetyków substancji rakotwórczych, mutagenicznych lub toksycznych, wpływających na zdolności reprodukcyjne. Na stosowanie tych substancji obowiązuje ogólny zakaz, który może być zniesiony tylko w wyjątkowych przypadkach i na ściśle określonych warunkach, które zostały bardzo rygorystycznie określone w wersji kompromisowej rozporządzenia.

- **Co dalej?**

Rozporządzenie, przyjęte po porozumieniu z Radą w pierwszym czytaniu, wejdzie w życie 20 dni po publikacji w Dzienniku Urzędowym UE. Obowiązywać zacznie jednak po 42 miesiącach od wejścia w życie, z wyjątkiem zapisów dotyczących wykorzystania substancji rakotwórczych, mutagenicznych lub toksycznych, które będą obowiązywać wcześniej.

19. KULTURA - Wielojęzyczność niezbędna w nowoczesnym społeczeństwie

Parlament Europejski przyjął rezolucję, w której przekonuje, że nauka języków innych niż ojczysty jest warunkiem pełnego wykorzystania możliwości ekonomicznych, społecznych i kulturowych, jakie niesie swoboda poruszania w Unii Europejskiej.

W głosowaniu, posłowie odrzucili sprawozdanie Komisji Edukacji i Kultury, zastępując jej alternatywnym projektem rezolucji, w której zabrakło najbardziej kontrowersyjnych zapisów odnoszących się do obowiązku nauki języków w krajach lub regionach, gdzie obowiązują oficjalnie dwa lub więcej języków.

Według posłów, popularyzacja nauki języków obcych powinna być priorytetem politycznym dla UE. Należy dążyć do tego, aby młodzież posługiwała się co najmniej dwoma językami, oprócz języka ojczystego. Najlepiej, gdyby jednym z nich był język jednego z krajów sąsiadujących, a drugim któryś z języków powszechnie wykorzystywanych w komunikacji na świecie.

Posłowie przestrzegają przed rozwarstwieniem społecznym, do jakiego w środowisku wielokulturowym może doprowadzić istnienie grup wielojęzycznych i grup posługujących się tylko jednym językiem. Brak znajomości języka przyczynia się do trudności w integracji pracowników z krajów trzecich na rynku pracy UE.

Parlament podkreśla rolę nauczycieli i ich przygotowania zawodowego. Należy dążyć do tego, aby w szkołach na właściwym etapie, niektóre przedmioty szkolne wykładane były w różnych językach. Także radio i telewizja mają rolę do spełnienia. Programy dziecięce i młodzieżowe mogłyby być zaopatrywane w napisy, zamiast poddawane dubbingowi, co przyczyniałoby się do popularyzacji nauki języków obcych i do lepszego zrozumienia różnych kultur.

20. ZDROWIE PUBLICZNE - Przesunięcie w czasie terminu wycofania z użycia szpitalnych środków dezynfekujących

Środki dezynfekujące, stosowane np. w szpitalach, które mogły zostać wycofane z rynku w 2010 r., będą mogły być stosowane do roku 2014. Eurodeputowani uznali, że przedłużenie okresu stosowania tych środków jest konieczne celem odpowiedniego przetestowania ich składu pod względem ich bezpieczeństwa. Takie ustalenia są wynikiem porozumienia pomiędzy eurodeputowanymi i Radą, które to porozumienie zostało wynegocjowane przez eurodeputowanych pod przewodnictwem sprawozdawczyni **Daciany Octavia Sarbu** (PSE, Rumunia). Rezolucja w tej sprawie została przyjęta stosunkiem głosów 652 za, 5 przeciw, przy 17 głosach wstrzymujących się.

Dyrektywa 98/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. dotycząca wprowadzania do obrotu produktów biobójczych² przewiduje dziesięcioletni okres przejściowy, począwszy od dnia 14 maja 2000 r., daty wejścia w życie wymienionej dyrektywy, w trakcie którego państwa członkowskie mogą stosować krajowe przepisy lub praktyki dotyczące wprowadzania na rynek produktów biobójczych. Komisja Europejska przedstawiła sprawozdanie z postępów osiągniętych w dziesięcioletnim programie pracy na dwa lata przed jego zakończeniem, a więc w 2008 r.

Przewiduje się, na podstawie wniosków płynących ze sprawozdania, że ocena znaczącej liczby substancji czynnych nie zostanie ukończona przed dniem 14 maja

---

² Dz.U. L 123 z 24.4.1998, s.1.

2010 r. Co więcej, nawet w przypadku substancji, które zostaną dołączone do pozytywnego wykazu dyrektywy 98/8/WE decyzją przyjętą przed 14 maja 2010 r., państwa członkowskie będą potrzebowały czasu na transpozycję odpowiednich przepisów oraz na przyznanie, cofnięcie bądź zmodyfikowanie odpowiednich zezwoleń dla produktów, aby zastosować się do zharmonizowanych przepisów dyrektywy 98/8/WE. Istnieje poważne ryzyko, że wraz z końcem okresu przejściowego, a więc w dniu 14 maja 2010 r. przestaną obowiązywać przepisy krajowe, podczas gdy odpowiednie zharmonizowane przepisy nie zostaną jeszcze przyjęte. Przedłużenie dziesięcioletniego programu prac Komisja uznała więc za konieczne, aby umożliwić ukończenie przeglądu wszystkich substancji czynnych zgłoszonych do oceny.

Komisja Europejska sugerowała przedłużenie okresu przejściowego o kolejne trzy lata (do roku 2013), ale propozycja Parlamentu Europejskiego, dotycząca przedłużenia tego okresu o kolejny rok, została przyjęta przez Radę, co oznacza, że obecnie przyjęta data zakończenia procesu oceny i testowania substancji przypadnie 14 maja 2014.

Okres przejściowy może zostać dodatkowo przedłużony w procesie komitologii, ale tylko o kolejne dwa lata. Jak stwierdza rezolucja PE: „Każde przedłużenie programu przeglądu i odpowiadającego mu okresu przejściowego dla wszelkich pozostałych substancji czynnych po 14 maja 2014 r. powinno być ograniczone do maksymalnie 2 lat i powinno mieć miejsce jedynie wówczas, gdy istnieją wyraźne przesłanki, że akt prawny mający zastąpić dyrektywę 98/8/WE nie wejdzie w życie przed 14 maja 2014 r.”

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska³

---

³ Na podstawie debat w Parlamencie Europejskim i informacji prasowych PE.